Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera întâi extinsă)

23 iulie 2025 *

„Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive adoptate în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei – Înghețarea fondurilor – Lista persoanelor, a entităților și a organismelor cărora li se aplică înghețarea fondurilor și a resurselor economice – Menținerea numelui reclamantului pe listă – Articolul 2 alineatul (1) litera (g) din Decizia 2014/145/PESC – Eroare de apreciere – Dreptul la apărare – Proporționalitate”

În cauza T-1095/23,

OT, reprezentat de J.-P. Hordies și P. Blanchetier, avocați,

reclamant,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de V. Piessevaux și M.-C. Cadilhac, în calitate de agenți,

pârât,

TRIBUNALUL (Camera întâi extinsă),

compus din domnul R. Mastroianni, președinte, doamna M. Brkan (raportoare) și domnii I. Gâlea, T. Tóth și S. L. Kalėda, judecători,

grefier: doamna P. Núñez Ruiz, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii, în special:

– cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 21 noiembrie 2023;

– decizia din 28 februarie 2024 de admitere a cererii reclamantului de păstrare a anonimatului;

– memoriul în adaptare depus la grefa Tribunalului la 18 mai 2024,

în urma ședinței din 26 martie 2025,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

1 Prin acțiunea sa formulată în temeiul articolului 263 TFUE, reclamantul, OT, solicită anularea, în primul rând, a Deciziei (PESC) 2023/1767 a Consiliului din 13 septembrie 2023 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO 2023, L 226, p. 104) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/1765 al Consiliului din 13 septembrie 2023 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO 2023, L 226, p. 3) (denumite în continuare „actele din septembrie 2023”) și, în al doilea rând, a Deciziei (PESC) 2024/847 a Consiliului din 12 martie 2024 de modificare a Deciziei 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L, 2024/847) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2024/849 al Consiliului din 12 martie 2024 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO L, 2024/849) (denumite în continuare „actele din martie 2024”), în măsura în care aceste acte (denumite în continuare împreună „actele atacate”) mențin numele său pe listele anexate la actele menționate.

I. Istoricul cauzei

2 Reclamantul este cetățean cipriot.

3 Prezenta cauză se înscrie în contextul măsurilor restrictive decise de Uniunea Europeană în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei.

4 Ca urmare a anexării Crimeii de către Federația Rusă, Consiliul Uniunii Europene a adoptat, la 17 martie 2014, Decizia 2014/145/PESC privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO 2014, L 78, p. 16), în temeiul articolului 29 TUE.

5 La aceeași dată, Consiliul a adoptat, în temeiul articolului 215 alineatul (2) TFUE, Regulamentul (UE) nr. 269/2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO 2014, L 78, p. 6).

6 La 25 februarie 2022, având în vedere gravitatea situației din Ucraina, Consiliul a adoptat, pe de o parte, Decizia (PESC) 2022/329 de modificare a Deciziei 2014/145 (JO 2022, L 50, p. 1) și, pe de altă parte, Regulamentul (UE) 2022/330 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 269/2014 (JO 2022, L 51, p. 1), printre altele pentru a modifica criteriile în temeiul cărora persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele ar putea fi vizate de măsurile restrictive în cauză.

7 Articolul 2 alineatele (1) și (2) din Decizia 2014/145, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2022/329, prevede:

„(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, sunt deținute, păstrate sau controlate de către:

[…]

(d) persoane fizice sau juridice, entități sau organisme care sprijină, cu resurse materiale sau financiare, factorii de decizie ruși care sunt responsabili de anexarea Crimeii sau de destabilizarea Ucrainei sau care beneficiază de pe urma acțiunilor acestora;

[…]

(g) oameni de afaceri importanți sau persoane juridice, entități sau organisme implicate în sectoarele economice care îi furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse, care este responsabil de anexarea Crimeii și de destabilizarea Ucrainei,

[…]

(2) Niciun fond sau resursă economică nu se pune, în mod direct sau indirect, la dispoziția sau în beneficiul persoanelor fizice sau juridice, al entităților sau organismelor enumerate în anexă.”

8 Modalitățile acestei înghețări de fonduri sunt definite la alineatele următoare ale articolului 2 din Decizia 2014/145, cu modificările ulterioare.

9 Regulamentul nr. 269/2014, în versiunea modificată prin Regulamentul 2022/330, impune adoptarea de măsuri de înghețare a fondurilor și definește modalitățile acestei înghețări în termeni identici în esență cu cei ai Deciziei 2014/145, cu modificările ulterioare. Astfel, în special, articolul 3 alineatul (1) literele (a)-(g) din regulamentul amintit prelua în esență articolul 2 alineatul (1) literele (a)-(g) din decizia menționată.

10 Prin Decizia (PESC) 2022/429 a Consiliului din 15 martie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145 (JO 2022, L 87I, p. 44), precum și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/427 al Consiliului din 15 martie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 269/2014 (JO 2022, L 87I, p. 1) (denumite în continuare „actele inițiale”), numele reclamantului a fost adăugat pe listele anexate la Decizia 2014/145 și la regulamentul menționat (denumite în continuare „listele în litigiu”).

11 La 13 aprilie 2022, Consiliul i-a comunicat reclamantului dosarul WK 3073/2022 INIT.

12 Prin Decizia (PESC) 2022/1530 a Consiliului din 14 septembrie 2022 de modificare a Deciziei 2014/145 (JO 2022, L 239, p. 149) și prin Decizia (PESC) 2023/572 a Consiliului din 13 martie 2023 de modificare a Deciziei 2014/145 (JO 2023, L 75 I, p. 134), precum și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1529 al Consiliului din 14 septembrie 2022 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 269/2014 (JO 2022, L 239, p. 1) și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/571 al Consiliului din 13 martie 2023 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 269/2014 (JO 2023, L 75 I, p. 1), Consiliul a menținut numele reclamantului pe listele în litigiu.

13 Prin scrisoarea din 22 decembrie 2022, Consiliul i-a comunicat reclamantului dosarul WK 17621/2022 INIT.

14 Prin scrisoarea din 9 mai 2023, reclamantul a adresat Consiliului o cerere de reexaminare.

15 La 5 iunie 2023, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2023/1094 de modificare a Deciziei 2014/145 (JO 2023, L 146, p. 20) și Regulamentul (UE) 2023/1089 de modificare a Regulamentului nr. 269/2014 (JO 2023, L 146, p. 1).

16 Decizia 2023/1094 a modificat criteriile de includere a numelor persoanelor vizate de înghețarea fondurilor. Textul articolului 2 alineatul (1) litera (g) din Decizia 2014/145 a fost înlocuit cu următorul text:

„(g) oameni de afaceri importanți care își desfășoară activitatea în Rusia și membrii apropiați ai familiilor acestora ori alte persoane fizice care beneficiază de pe urma acestora sau oameni de afaceri, persoane juridice, entități sau organisme implicate în sectoare economice care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse, care este responsabil de anexarea Crimeii și de destabilizarea Ucrainei […]”

17 Regulamentul 2023/1089 a modificat în mod similar Regulamentul nr. 269/2014.

18 Prin scrisoarea din 19 iunie 2023, Consiliul l-a informat pe reclamant că intenționa să mențină includerea numelui acestuia pe listele în litigiu în temeiul unor motive modificate.

19 Prin scrisoarea din 29 iunie 2023, reclamantul a prezentat Consiliului o nouă cerere de reexaminare.

20 Prin scrisoarea din 5 iulie 2023, reclamantul a formulat, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO 2001, L 145, p. 43, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 76), o cerere de acces la dosarul Consiliului pentru a obține comunicarea documentelor care permit identificarea statelor membre care au avut inițiativa propunerii de a include numele său în listele în litigiu.

21 Prin scrisoarea din 10 iulie 2023, Consiliul i-a comunicat reclamantului dosarul WK 5142/2023 INIT din 20 aprilie 2023, care conținea informații cu privire la mediul de afaceri și la economia Rusiei.

22 Prin scrisoarea din 18 august 2023, Consiliul i-a comunicat reclamantului dosarul WK 10555/2023 INIT din 14 august 2023, precum și dosarul WK 5142/2023 ADD 1 din 16 august 2023, care conținea informații suplimentare cu privire la mediul de afaceri și la economia Rusiei.

23 Prin scrisoarea din 28 august 2023, ca răspuns la cererea de acces la dosar întemeiată pe Regulamentul nr. 1049/2001, Consiliul i-a divulgat reclamantului anumite documente și a arătat că divulgarea anumitor alte documente nu putea fi avută în vedere din cauza protecției datelor personale și a relațiilor internaționale, în special pentru dosarele WK 10524/2023 din 9 august 2023 și WK 10524/2023 REV 1 din 10 august 2023.

24 Prin scrisoarea din 29 august 2023, reclamantul a introdus o nouă cerere de reexaminare prin care solicita de asemenea transmiterea dosarului WK 10524/23 REV1, menționat în scrisoarea Consiliului din 18 august 2023, dar care nu fusese comunicat împreună cu aceasta.

25 Prin scrisoarea din 1 septembrie 2023, reclamantul a introdus, în temeiul Regulamentului nr. 1049/2001, o cerere de confirmare a accesului la documente.

26 Prin adoptarea actelor din septembrie 2023, numele reclamantului a fost menținut pe listele în litigiu pentru următoarele motive:

„[Reclamantul] este unul dintre principalii acționari ai consorțiului Alfa Group, care include Alfa Bank, unul din cei mai mari contribuabili ai Rusiei. Este considerat ca fiind una dintre cele mai influente persoane din Rusia. Are legături solide cu președintele Federației Ruse, Vladimir Putin. Vladimir Putin a recompensat fidelitatea Alfa Group față de autoritățile ruse oferind ajutor politic planurilor de investiții străine ale Alfa Group.

Societatea de asigurări AlfaStrakhovanie, filială a Consorțiului Alfa Group, oferă asigurări vehiculelor Serviciului Federal al Gărzii Naționale a Federației Ruse (Rosgvardia), ale cărui unități își desfășoară activitatea în regiunile ocupate ale Ucrainei aflate sub controlul Rusiei, precum și vehiculelor pazei de corp a președintelui Federației Ruse, Vladimir Putin. În plus, X5 Retail Group, o altă filială a consorțiului Alfa Group, cooperează cu JSC Voentorg, entitate care face obiectul unor măsuri restrictive și care furnizează servicii de catering și de spălătorie, precum și uniforme militare forțelor armate ale Federației Ruse și a cărei filială vinde tricouri cu simbolul militar «Z» utilizat de propagandiștii ruși pentru a promova războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Prin urmare, [reclamantul] a oferit în mod activ sprijin material sau financiar factorilor de decizie ruși răspunzători pentru anexarea Crimeii sau destabilizarea Ucrainei și a obținut beneficii din partea acestora. De asemenea, este un important om de afaceri care desfășoară activități în Rusia și un om de afaceri implicat în sectoare economice ce constituie o sursă substanțială de venit pentru Guvernul Federației Ruse, care este răspunzător pentru anexarea Crimeii și pentru destabilizarea Ucrainei.”

27 Prin scrisoarea din 15 septembrie 2023, Consiliul l-a informat pe reclamant cu privire la menținerea includerii numelui său în listele în litigiu și a răspuns la cererile sale de reexaminare.

28 Prin scrisoarea din 23 octombrie 2023, ca răspuns la cererea de confirmare formulată de reclamant, Consiliul i-a divulgat anumite documente și a arătat că accesul la alte documente, în special la dosarele WK 10524/2023 și WK 10524/2023 REV 1, era refuzat în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (a) a treia liniuță și al articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1049/2001.

29 Prin scrisoarea din 26 octombrie 2023, Consiliul i-a comunicat reclamantului dosarul WK 10524/2023 REV 1.

30 Actele din 15 martie 2022 menționate la punctul 10 de mai sus și actele din 14 septembrie 2022 menționate la punctul 12 de mai sus au făcut obiectul unei acțiuni în anulare, respinsă prin Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul (T-193/22, EU:T:2023:716).

II. Situația de fapt ulterioară introducerii acțiunii

31 Prin scrisoarea din 8 februarie 2024, Consiliul l-a informat pe reclamant cu privire la intenția sa de a menține includerea numelui acestuia pe listele în litigiu și i-a comunicat dosarul WK 1303/2024 INIT din 29 ianuarie 2024, precum și dosarul WK 5142/2023 ADD 2 din 29 ianuarie 2024, care conținea informații suplimentare cu privire la mediul de afaceri și la economia Rusiei.

32 Prin scrisoarea din 18 februarie 2024, reclamantul a solicitat Consiliului să reexamineze menținerea includerii numelui său în listele în litigiu.

33 Prin scrisoarea din 21 februarie 2024, Consiliul i-a amintit reclamantului intenția sa de a menține includerea numelui acestuia în listele în litigiu.

34 Prin scrisoarea din 27 februarie 2024, reclamantul a solicitat Consiliului să reexamineze menținerea includerii numelui său în listele în litigiu.

35 Prin actele din martie 2024, numele reclamantului a fost menținut pe listele în litigiu pentru următoarele motive:

„[Reclamantul] este unul dintre principalii acționari ai consorțiului Alfa Group. A fost clasat printre cele mai influente persoane din Rusia. Vladimir Putin a recompensat fidelitatea Alfa Group față de autoritățile ruse oferind ajutor politic planurilor de investiții străine ale Alfa Group.

Societatea de asigurări AlfaStrakhovanie, filială a Alfa Group Consortium, oferă asigurări vehiculelor Serviciului Federal al Gărzii Naționale a Federației Ruse (Rosgvardia), ale cărui unități își desfășoară activitatea în regiunile ocupate ale Ucrainei aflate sub controlul Rusiei, precum și vehiculelor pazei de corp a președintelui Federației Ruse, Vladimir Putin.

AlfaStrakhovania a oferit asigurări unor întreprinderi precum JSC Kalashnikov Concern și Central Scientific – Research Institute for Precision Machine Engineering (TsNIITochMash), ale cărui arme sunt utilizate pe scară largă de armata rusă în Ucraina, inclusiv în timpul atrocităților comise la Boutcha.

În plus, X5 Retail Group, o altă filială a consorțiului Alfa Group, cooperează cu JSC Voentorg, entitate care face obiectul unor măsuri restrictive și care furnizează servicii de catering și de spălătorie, precum și uniforme militare forțelor armate ale Federației Ruse și a cărei filială vinde tricouri cu simbolul militar «Z» utilizat de propagandiștii ruși pentru a promova războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Prin urmare, [reclamantul] a oferit în mod activ sprijin material sau financiar factorilor de decizie ruși răspunzători pentru anexarea Crimeii sau destabilizarea Ucrainei și a obținut beneficii din partea acestora.

De asemenea, este un important om de afaceri care desfășoară activități în Rusia și un om de afaceri implicat în sectoare economice ce constituie o sursă substanțială de venit pentru Guvernul Federației Ruse, care este răspunzător pentru anexarea Crimeii și pentru destabilizarea Ucrainei.”

36 Prin scrisoarea din 15 martie 2024, Consiliul l-a informat pe reclamant cu privire la menținerea includerii numelui acestuia pe listele în litigiu și a răspuns la cererile sale de reexaminare.

37 Prin scrisoarea din 10 aprilie 2024, în urma pronunțării Hotărârii din 10 aprilie 2024, Aven/Consiliul (T-301/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:214), și a Hotărârii din 10 aprilie 2024, Fridman/Consiliul (T-304/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:215), reclamantul a introdus o cerere de reexaminare.

38 Actele din 13 martie 2023 menționate la punctul 12 de mai sus au făcut obiectul unei acțiuni în anulare, respinsă prin Hotărârea din 11 septembrie 2024, OT/Consiliul (T-286/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:606).

III. Concluziile părților

39 Reclamantul solicită Tribunalului:

– anularea actelor atacate, în măsura în care îl privesc;

– obligarea Consiliului să îi retragă numele de pe listele în litigiu;

– obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.

40 Consiliul solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

IV. În drept

A. Cu privire la competența Tribunalului de a se pronunța asupra celui de al doilea capăt de cerere al reclamantului

41 Prin intermediul celui de al doilea capăt de cerere, reclamantul solicită ca Tribunalul să oblige Consiliul să îi retragă numele de pe listele în litigiu. Astfel, prin acest capăt de cerere, el solicită în esență ca Tribunalul să adreseze o somație Consiliului.

42 În această privință, este suficient să se amintească faptul că, în cadrul controlului de legalitate întemeiat pe articolul 263 TFUE, Tribunalul nu are competența de a adresa somații instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii [a se vedea Ordonanța din 26 octombrie 1995, Pevasa și Inpesca/Comisia, C-199/94 P și C-200/94 P, EU:C:1995:360, punctul 24 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 9 iunie 2021, Borborudi/Consiliul, T-580/19, EU:T:2021:330, punctul 34 (nepublicată), și Hotărârea din 8 martie 2023, Prigozhina/Consiliul, T-212/22, nepublicată, EU:T:2023:104, punctul 19 și jurisprudența citată], nici chiar atunci când au legătură cu modalitățile de executare a hotărârilor sale (Ordonanța din 22 septembrie 2016, Gaki/Comisia, C-130/16 P, nepublicată, EU:C:2016:731, punctul 14, și Ordonanța din 19 iulie 2016, Trajektna luka Split/Comisia, T-169/16, nepublicată, EU:T:2016:441, punctul 13).

43 Rezultă că, în cadrul unei acțiuni introduse în temeiul articolului 263 TFUE, nici chiar în ipoteza unei anulări a actelor prin care sunt adoptate sau menținute măsuri restrictive față de o persoană fizică, o persoană juridică, o entitate sau un organism, Tribunalul nu este competent să dispună retragerea includerii numelui acestei persoane fizice, al acestei persoane juridice, al acestei entități sau al acestui organism de pe listele în litigiu.

44 Din considerațiile care precedă rezultă că al doilea capăt de cerere trebuie înlăturat din motive de necompetență.

B. Cu privire la fond

45 În susținerea acțiunii, reclamantul invocă trei motive, întemeiate, primul, pe o eroare de apreciere, al doilea, pe o încălcare a principiului proporționalității și, al treilea, pe o încălcare a dreptului la apărare și a dreptului la o cale de atac jurisdicțională efectivă.

46 Tribunalul consideră oportun să examineze, mai întâi, al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la o cale de atac jurisdicțională efectivă, în continuare, primul motiv, întemeiat pe o eroare de apreciere, și, în sfârșit, al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității.

1. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o încălcare a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă

47 Trebuie analizate, într-o primă etapă, argumentele reclamantului referitoare la actele din septembrie 2023, apoi, într-o a doua etapă, cele referitoare la actele din martie 2024.

a) Cu privire la actele din septembrie 2023

48 Reclamantul consideră că dreptul său la apărare și dreptul său la o procedură jurisdicțională efectivă au fost încălcate pentru motivul că Consiliul nu i-a comunicat anumite elemente de probă, deși acestea fuseseră solicitate în cadrul unei cereri de acces la documente.

49 În plus, reclamantul reproșează Consiliului că nu a ținut seama de argumentele expuse în cererile sale de reexaminare, că nu a individualizat răspunsurile la aceste cereri, că nu i-a comunicat un dosar cu probe solide, ci doar un dosar incomplet și că i-a refuzat o audiere.

50 Reclamantul arată că Consiliul a neglijat faptul că elementele de probă prezentate nu erau suficiente pentru a susține motivele reținute în privința sa pentru justificarea menținerii numelui său pe listele în litigiu.

51 Consiliul contestă argumentația reclamantului.

52 În această privință, trebuie reamintit că dreptul de a fi ascultat în orice procedură, prevăzut la articolul 41 alineatul (2) litera (a) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), care face parte integrantă din respectarea dreptului la apărare, garantează oricărei persoane posibilitatea să își exprime în mod util și efectiv punctul de vedere în cursul unei proceduri administrative și înainte ca în privința sa să fie adoptată o decizie

susceptibilă să îi afecteze în mod defavorabil interesele (Hotărârea din 27 iulie 2022, RT France/Consiliul, T-125/22, EU:T:2022:483, punctul 75, și Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 79).

53 Trebuie amintit de asemenea că, în cazul actelor prin care numele unei persoane sau al unei entități care figurează deja pe listele prin care se impun măsuri restrictive este menținut, un efect de surpriză nu mai este necesar pentru a se asigura eficacitatea măsurilor menționate, astfel încât adoptarea unor asemenea acte trebuie în principiu să fie precedată de o comunicare a elementelor incriminatoare reținute, precum și de oportunitatea oferită persoanei sau entității în cauză de a fi ascultată [a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 62, Hotărârea din 1 octombrie 2020, Makhlouf/Consiliul, C-157/19 P, nepublicată, EU:C:2020:777, punctul 44, și Hotărârea din 18 mai 2022, Foz/Consiliul, T-296/20, EU:T:2022:298, punctul 66 (nepublicată)].

54 În plus, respectarea dreptului la apărare include și dreptul de acces la dosar, cu respectarea intereselor legitime legate de confidențialitate, care este consacrat la articolul 41 alineatul (2) litera (b) din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia ș.a./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 99, și Hotărârea din 12 iunie 2024, Shammout/Consiliul, T-649/22, nepublicată, EU:T:2024:376, punctul 36).

55 În această privință, Curtea a subliniat că elementul de protecție pe care l-ar oferi condiția comunicării elementelor incriminatoare și dreptul de a prezenta observații înaintea adoptării unor acte prin care numele unei persoane sau al unei entități este menținut pe o listă de persoane sau entități vizate de măsuri restrictive era fundamental și esențial pentru dreptul la apărare. Acest lucru este cu atât mai adevărat cu cât măsurile restrictive în discuție au o incidență importantă asupra drepturilor și libertăților persoanelor și ale grupurilor vizate [Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 64, și Hotărârea din 18 mai 2022, Foz/Consiliul, T-296/20, EU:T:2022:298, punctul 67 (nepublicată)].

56 Astfel, regula potrivit căreia destinatarul unei decizii cauzatoare de prejudicii trebuie să aibă posibilitatea să își susțină observațiile înainte de adoptarea deciziei are drept scop ca autoritatea în cauză să poată ține cont în mod util de ansamblul elementelor relevante. Pentru a asigura o protecție efectivă a destinatarului menționat, aceasta are ca obiect printre altele ca el să poată corecta o eroare sau invoca anumite elemente privind situația sa personală care să pledeze în sensul ca decizia să fie adoptată, să nu fie adoptată sau să aibă un anumit conținut (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 65, și Hotărârea din 24 noiembrie 2021, Aman Dimashq/Consiliul, T-259/19, EU:T:2021:821, punctul 69).

57 În speță, trebuie precizat că motivele de includere din actele din septembrie 2023 au fost parțial modificate în raport cu motivele din actele anterioare, reținând în același timp motivul că reclamantul este „unul dintre principalii acționari" ai consorțiului Alfa Group, formulă care corespunde în esență celei de „unul dintre principalii acționari" [a se citi „un mare acționar"] care figurează în motivele actelor inițiale sau celei de „unul dintre principalii acționari" [a se citi „un acționar major"] care figurează în actele din 13 martie 2023 menționate la punctul 12 de mai sus. Astfel, în actele din septembrie 2023, Consiliul i-a aplicat reclamantului dispozițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) litera (g) din Decizia 2014/145, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2023/1094, și anume cele referitoare la „oameni de afaceri importanți care își desfășoară activitatea în Rusia" [denumite în continuare „prima componentă a criteriului (g) modificat"] și

cele privind „oameni de afaceri implicați în sectoare economice care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse” [denumite în continuare „a treia componentă a criteriului (g) modificat”].

58 Este necesar să se constate că, prin scrisoarea din 19 iunie 2023, Consiliul l-a informat pe reclamant cu privire la intenția sa de a menține includerea numelui acestuia în listele în litigiu în temeiul unui proiect de motive modificat. Ulterior, prin scrisoarea din 18 august 2023, Consiliul a confirmat reclamantului intenția sa de a menține includerea numelui respectiv în listele în litigiu în temeiul unui proiect de motive modificat. Prin această din urmă scrisoare, Consiliul i-a indicat reclamantului că îi comunică în anexe dosarul WK 10524/2023 REV 1 din 10 august 2023, dosarul WK 10555/2023 INIT care conținea elemente referitoare la situația sa personală, precum și dosarul WK 5142/23 ADD 1 care conținea elemente de informații suplimentare cu privire la mediul de afaceri și la economia Rusiei.

59 Prin scrisoarea din 29 august 2023, trimisă Serviciului de relații externe al Consiliului însărcinat cu reexaminarea măsurilor restrictive, reclamantul a informat acest serviciu că dosarul WK 10524/2023 REV 1 nu i-a fost comunicat și a solicitat ca acesta să îi fie transmis în cel mai scurt timp.

60 Trebuie precizat, având în vedere în special răspunsurile date în ședință, că Consiliul nu a demonstrat că dosarul WK 10524/2023 REV 1 i-a fost comunicat reclamantului înainte de adoptarea actelor din septembrie 2023. Astfel, având în vedere elementele din dosar, este necesar să se considere că acest dosar i-a fost comunicat reclamantului abia la 26 octombrie 2023, respectiv la mai mult de o lună după adoptarea acestora.

61 Astfel, întrucât nu i-a comunicat reclamantului dosarul WK 10524/2023 REV 1 înainte de adoptarea actelor din septembrie 2023, Consiliul a încălcat dreptul la apărare al reclamantului, în special dreptul său de a fi ascultat, precum și dreptul său de acces la dosar, garantate la articolul 41 alineatul (2) literele (a) și (b) din cartă.

62 Cu toate acestea, trebuie amintit că dintr-o jurisprudență constantă reiese că, pentru ca o încălcare a dreptului la apărare să determine anularea actului atacat, trebuie ca, în lipsa acestei neregularități, procedura să fi putut avea un rezultat diferit, aspect care trebuie demonstrat de persoana care invocă o astfel de încălcare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iunie 2020, Vnesheconombank/Consiliul, C-731/18 P, nepublicată, EU:C:2020:500, punctul 73 și jurisprudența citată).

63 În speță, trebuie arătat că, în cererea introductivă și în replică, reclamantul nu a explicat motivele pentru care, în cazul în care dosarul WK 10524/2023 REV 1 i-ar fi fost comunicat înainte de adoptarea actelor din septembrie 2023, procedura de reexaminare a măsurilor în privința sa ar fi putut conduce la un rezultat diferit. Astfel, argumentația reclamantului nu privește în mod specific consecințele necomunicării dosarului menționat în cursul procedurii de reexaminare a măsurilor luate în privința sa, ci urmărește în esență să conteste scrisoarea serviciului Consiliului însărcinat cu accesul public la documentele instituțiilor din 23 octombrie 2023, prin care accesul la anumite documente a fost refuzat în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (a) a treia liniuță și al articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1049/2001.

64 În plus, trebuie amintit că, după cum reiese din cuprinsul punctelor 54-56 de mai sus, dreptul de acces la dosar al unei persoane sau al unei entități vizate de măsuri restrictive are ca obiectiv să îi permită să prezinte observații cu privire la elementele reținute în privința sa. Rezultă că un astfel

de drept este strict limitat la persoana sau la entitatea vizată de măsuri restrictive pentru a-și asigura apărarea în cadrul procedurii de reexaminare a măsurilor adoptate în privința sa. În speță, reclamantul reproșează Consiliului printre altele că nu i-a comunicat dosarul cu numărul de referință WK 10524/2023 INIT, și anume o versiune anterioară a dosarului WK 10524/2023 REV 1. Or, acest argument nu poate fi primit, dat fiind că Consiliul nu s-a întemeiat pe dosarul WK 10524/2023 INIT pentru a justifica menținerea numelui reclamantului pe listele în litigiu în luna septembrie 2023.

65 Astfel, pentru a justifica menținerea numelui reclamantului pe listele în litigiu în luna septembrie 2023, Consiliul s-a întemeiat printre altele pe dosarele WK 3073/2022 INIT din 12 martie 2022 și WK 17621/2022 INIT din 14 decembrie 2022, care i-au fost comunicate reclamantului în urma adoptării actelor din 15 martie 2022 menționate la punctul 10 de mai sus, precum și în cadrul procedurii de reexaminare care a condus la adoptarea actelor din 13 martie 2023 menționate la punctul 12 de mai sus. Acesta s-a întemeiat de asemenea pe dosarele WK 10555/2023 INIT din 14 august 2023 și WK 10524/2023 REV 1. Desigur, deși acest din urmă dosar nu i-a fost comunicat reclamantului decât ulterior adoptării actelor din septembrie 2023, trebuie totuși să se constate că, în concluziile sale, reclamantul nu a explicat de ce nu ar fi fost exclusă posibilitatea ca rezultatul procedurii de reexaminare să fie diferit în cazul în care un asemenea dosar i-ar fi fost comunicat înainte de adoptarea acestor din urmă acte. De asemenea, întrebat cu privire la acest aspect în ședință, reclamantul s-a limitat la a susține în mod abstract că ar fi putut face observații cu privire la probele conținute în dosarul în discuție, fără a explica în ce mod luarea în considerare a acestor observații ar fi putut conduce la un rezultat diferit.

66 În consecință, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 62 de mai sus, este necesar să se considere că încălcarea dreptului de acces la dosar și a dreptului de a fi ascultat nu determină anularea actelor din septembrie 2023.

67 În ceea ce privește argumentele reclamantului referitoare la refuzul serviciului Consiliului însărcinat cu accesul public la documente în temeiul Regulamentului nr. 1049/2001 de a-i comunica anumite documente referitoare la includerea și la menținerea numelui său în listele în litigiu, printre care informațiile referitoare la statele membre care au propus adoptarea unor măsuri restrictive în privința sa, este necesar să se stabilească o distincție între, pe de o parte, normele care țin de dreptul de acces public la documentele deținute de instituțiile prevăzute de Regulamentul nr. 1049/2001 și, pe de altă parte, respectarea dreptului la apărare, consacrat la articolul 41 alineatul (2) din cartă, care include dreptul de a fi ascultat și dreptul de acces la dosar cu respectarea intereselor legitime legate de confidențialitate. Astfel, beneficiarii și obiectivele dreptului de acces public la documentele instituțiilor în temeiul Regulamentului nr. 1049/2001 diferă în mod semnificativ de beneficiarii și de finalitatea dreptului de acces la dosar în cadrul unei proceduri de reexaminare a măsurilor restrictive aplicate unei persoane vizate de aceste măsuri.

68 Potrivit considerentului său (1), Regulamentul nr. 1049/2001 se înscrie în voința exprimată la articolul 1 al doilea paragraf TUE, potrivit căruia deciziile se iau cu respectarea deplină a principiului transparenței și cât mai aproape cu putință de cetățeni. Astfel cum amintește considerentul (2) al regulamentului respectiv, dreptul de acces public la documentele instituțiilor este legat de caracterul democratic al acestora din urmă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 iulie 2008, Suedia și Turco/Consiliul (C-39/05 P și C-52/05 P, EU:C:2008:374, punctul 34). Pentru atingerea acestor obiective, în temeiul articolului 2 alineatul (1) din regulamentul menționat, orice cetățean al Uniunii sau orice persoană fizică sau juridică având reședința sau sediul social într-un stat membru sunt beneficiarii dreptului de acces la documentele instituțiilor.

Rezultă că acest regulament are vocația de a garanta accesul tuturor la documentele publice și nu se poate limita la accesul solicitantului la documente care îl vizează (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 aprilie 2005, Sison/Consiliul, T-110/03, T-150/03 și T-405/03, EU:T:2005:143, punctul 50). Într-adevăr, conform articolului 6 alineatul (1) din acest regulament, solicitantul nu este obligat să demonstreze vreun interes pentru a avea acces la documentele solicitate, astfel încât cererea sa trebuie examinată în același mod ca o cerere care emană de la orice altă persoană (Hotărârea din 6 iulie 2006, Franchet și Byk/Comisia, T-391/03 și T-70/04, EU:T:2006:190, punctul 82, și Hotărârea din 20 decembrie 2023, OCU/SRB, T-496/18, nepublicată, EU:T:2023:857, punctul 43). Pe de altă parte, trebuie amintit că interesul particular pe care îl poate invoca un solicitant pentru accesul la un document care îl privește personal nu poate fi luat în considerare în cadrul aplicării excepțiilor obligatorii prevăzute la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din același regulament (Hotărârea din 26 aprilie 2005, Sison/Consiliul, T-110/03, T-150/03 și T-405/03, EU:T:2005:143, punctul 52).

69 În consecință, în măsura în care reclamantul intenționează să conteste faptul că, prin decizia din 23 octombrie 2023 adoptată în temeiul Regulamentului nr. 1049/2001, Consiliul i-ar fi refuzat în mod nejustificat accesul la anumite documente, este suficient să se arate că reclamantul nu solicită anularea deciziei menționate în capetele sale de cerere.

70 În al doilea rând, este necesar să se precizeze că dispozițiile dreptului Uniunii în temeiul cărora au fost adoptate măsurile restrictive împotriva reclamantului, și anume Decizia 2014/145, cu modificările ulterioare, și Regulamentul nr. 269/2014, cu modificările ulterioare, nu conferă persoanelor interesate dreptul la o audiere oficială. Totodată, nici din cuprinsul articolului 41 alineatul (2) litera (a) din cartă nu reiese că audierea oficială constituie singura modalitate care permite să se asigure, în mod util și efectiv, persoanei interesate exercitarea dreptului său de a fi ascultată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 mai 2022, Boshab/Consiliul, C-242/21 P, nepublicată, EU:C:2022:375, punctul 62, și Hotărârea din 9 februarie 2023, Boshab/Consiliul, C-708/21 P, nepublicată, EU:C:2023:84, punctul 54). Rezultă că reclamantul nu poate susține în mod întemeiat că lipsa organizării unei audieri orale i-a încălcat dreptul la apărare.

71 În al treilea rând, argumentul reclamantului potrivit căruia Consiliul nu a luat în considerare observațiile transmise de acesta din urmă și nu a individualizat răspunsurile la cererile sale trebuie de asemenea înlăturat. Astfel, pe lângă faptul că Consiliul nu este obligat să răspundă punct cu punct la observațiile și la documentele transmise (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 octombrie 2008, People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul, T-256/07, EU:T:2008:461, punctul 95), faptul că acesta nu a răspuns la toate observațiile și documentele transmise de reclamant nu demonstrează că nu le-a luat în considerare în cadrul reexaminării situației sale. În plus, din scrisoarea Consiliului din 15 septembrie 2023 reiese că acesta s-a referit la similitudinea argumentelor invocate de reclamant în cererea de reexaminare și în cauza în care s-au pronunțat Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul (T-193/22, EU:T:2023:716), și Hotărârea din 11 septembrie 2024, OT/Consiliul (T-286/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:606), și că a făcut trimitere la memoriile și la observațiile pe care acesta le-a depus în cauza respectivă. În plus, în această scrisoare, el a răspuns în mod expres la observațiile reclamantului privind societatea AlfaStrakhovanie.

72 În al patrulea rând, trebuie amintit că dreptul la protecție jurisdicțională efectivă, consacrat la articolul 47 din cartă, impune ca persoana interesată să poată lua cunoștință de motivele pe care se întemeiază decizia luată în privința sa fie din cuprinsul deciziei înseși, fie dintr-o comunicare a acestor motive făcută la cererea sa, fără a se aduce atingere puterii instanței competente de a dispune ca autoritatea în cauză să le comunice, pentru a-i permite să își apere drepturile în cele

mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța competentă, precum și pentru a-i permite pe deplin acesteia din urmă să exercite controlul legalității deciziei în cauză (Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia ș.a./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 100).

73 În speță, cel târziu la 26 octombrie 2023, Consiliul i-a comunicat reclamantului toate elementele pe care s-a întemeiat în vederea adoptării actelor din septembrie 2023, inclusiv dosarul WK 10524/2023 REV 1. Este necesar să se constate că reclamantul avea astfel la dispoziție toate elementele relevante cu aproximativ o lună înainte de expirarea termenului de introducere a acțiunii pentru a contesta legalitatea actelor menționate și cu mai mult de trei săptămâni înainte de introducerea efectivă a acțiunii respective. În orice caz, lipsa comunicării, înainte de introducerea unei acțiuni, a unui dosar probatoriu în temeiul căruia Consiliul a prelungit aplicarea unor măsuri restrictive nu are incidență asupra dreptului la protecție jurisdicțională efectivă al persoanei în cauză, cu condiția ca acest dosar să fie comunicat reclamantului pentru a se putea pronunța cu privire la acesta în replică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iunie 2024, Shammout/Consiliul, T-649/22, nepublicată, EU:T:2024:376, punctele 52 și 53). În consecință, nu este întemeiată susținerea reclamantului potrivit căreia Consiliul i-a încălcat dreptul la protecție jurisdicțională efectivă, reglementat la articolul 47 din cartă prin aceea că i-a comunicat dosarul WK 10524/2023 REV 1 după adoptarea actelor din septembrie 2023, dat fiind că l-a avut la dispoziție înainte de introducerea acțiunii pentru a contesta legalitatea acestor acte în cadrul prezentei proceduri jurisdicționale.

74 Din considerațiile ce precedă rezultă că al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la o procedură jurisdicțională efectivă, trebuie înlăturat în măsura în care urmărește să conteste legalitatea actelor din septembrie 2023.

b) Cu privire la actele din martie 2024

75 Reclamantul reproșează Consiliului că nu a răspuns la cererea sa de reexaminare prin care, în urma pronunțării Hotărârii din 10 aprilie 2024, Aven/Consiliul (T-301/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:214), și a Hotărârii din 10 aprilie 2024, Fridman/Consiliul (T-304/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:215), a solicitat retragerea numelui său de pe listele în litigiu.

76 Consiliul contestă argumentația reclamantului.

77 În această privință, este suficient să se precizeze că argumentația reclamantului legată de o încălcare a dreptului la apărare se întemeiază pe o scrisoare trimisă Consiliului după adoptarea actelor din martie 2024, și anume la 11 aprilie 2024. Or, potrivit unei jurisprudențe constante, legalitatea unui act al Uniunii trebuie apreciată pe baza situației de fapt și de drept existente în momentul adoptării actului [a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 noiembrie 2021, Aman Dimashq/Consiliul, T-259/19, EU:T:2021:821, punctul 110 (nepublicată) și jurisprudența citată]. Prin urmare, lipsa unui răspuns al Consiliului la această scrisoare nu poate repune în discuție legalitatea actelor din martie 2024.

78 În consecință, reclamantul nu a demonstrat o încălcare a dreptului său la apărare în cadrul procedurii de reexaminare care a condus la adoptarea actelor din martie 2024.

79 Prin urmare, trebuie respins în totalitate al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă.

2. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare de apreciere

80 Reclamantul susține că Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a menținut numele său pe listele în litigiu prin adoptarea actelor din septembrie 2023 și din martie 2024.

81 Consiliul contestă argumentația reclamantului.

a) Considerații introductive

82 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, deși este adevărat că Consiliul dispune de o anumită putere de apreciere pentru a stabili, de la caz la caz, dacă sunt îndeplinite criteriile juridice pe care se întemeiază măsurile restrictive în cauză, nu este mai puțin adevărat că instanțele Uniunii trebuie să asigure un control, în principiu complet, al legalității tuturor actelor Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 121).

83 Efectivitatea controlului jurisdicțional garantat la articolul 47 din cartă impune printre altele ca instanța Uniunii să se asigure că decizia prin care au fost adoptate sau menținute măsuri restrictive, care are o aplicabilitate individuală pentru persoana sau entitatea în cauză, se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă. Aceasta presupune verificarea faptelor invocate în expunerea de motive pe care se bazează decizia menționată, astfel încât controlul jurisdicțional să nu se limiteze la aprecierea verosimilității abstracte a motivelor invocate, ci să privească chestiunea dacă aceste motive – sau cel puțin unul dintre ele, considerat suficient în sine pentru susținerea deciziei în cauză – sunt întemeiate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia ș.a./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 119, și Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 122).

84 O asemenea apreciere trebuie efectuată prin examinarea elementelor de probă și a informațiilor nu în mod izolat, ci în contextul în care acestea se înscriu. Astfel, Consiliul îndeplinește sarcina probei care îi incumbă dacă prezintă în fața instanței Uniunii o serie de indicii suficient de concrete, precise și concordante care să permită stabilirea existenței unei legături suficiente între persoana sau entitatea căreia i s-a aplicat o măsură de înghețare a fondurilor și regimul sau, în general, situațiile combătute (a se vedea Hotărârea din 20 iulie 2017, Badica și Kardiam/Consiliul, T-619/15, EU:T:2017:532, punctul 99 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 124).

85 În caz de contestare, autoritatea competentă a Uniunii este cea care are sarcina să demonstreze temeinicia motivelor reținute împotriva persoanei sau a entității vizate, aceasta din urmă neavând obligația să facă dovada negativă a netemeiniciei motivelor menționate. În acest scop, Consiliul nu este obligat să prezinte instanței Uniunii toate informațiile și elementele de probă inerente motivelor invocate în actul a cărui anulare se solicită. Se impune ca informațiile sau elementele pe care le prezintă să susțină motivele reținute împotriva persoanei sau a entității în cauză (Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia ș.a./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctele 121 și 122, și Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Consiliul/Fulmen și Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punctele 66 și 67; a se vedea de asemenea Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 123 și jurisprudența citată).

86 În această ipoteză, revine instanței Uniunii sarcina să verifice exactitatea materială a faptelor invocate în lumina acestor informații sau elemente și să aprecieze forța probantă a acestora din urmă în funcție de împrejurările speței și în lumina eventualelor observații formulate, printre alții, de persoana sau de entitatea vizată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia ș.a./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 124).

87 În ceea ce privește, mai precis, controlul legalității exercitat asupra actelor de menținere a numelui persoanei vizate pe o listă a persoanelor și entităților care fac obiectul unor măsuri restrictive, trebuie amintit că acestea au o natură conservatorie și, prin definiție, provizorie, iar validitatea lor este întotdeauna condiționată de continuarea existenței împrejurărilor de fapt și de drept care au determinat adoptarea lor, precum și de necesitatea menținerii lor în vederea realizării obiectivului care le este asociat. Astfel, cu ocazia reexaminării periodice a acestor măsuri, Consiliul trebuie să efectueze o apreciere actualizată a situației și să întocmească un bilanț al impactului unor astfel de măsuri, pentru a stabili dacă acestea au permis îndeplinirea obiectivelor urmărite prin includerea inițială a numelor persoanelor și ale entităților în cauză în lista în litigiu sau dacă este încă posibil să se deducă aceeași concluzie în ceea ce privește persoanele și entitățile menționate (a se vedea Hotărârea din 27 aprilie 2022, Ilunga Luyoyo/Consiliul, T-108/21, EU:T:2022:253, punctul 55 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 26 octombrie 2022, Ovsyannikov/Consiliul, T-714/20, nepublicată, EU:T:2022:674, punctul 67).

88 Rezultă că, pentru a justifica menținerea numelui unei persoane pe o listă a persoanelor și entităților care fac obiectul unor măsuri restrictive, Consiliului nu îi este interzis să se întemeieze pe aceleași elemente de probă care au justificat includerea inițială, reincluderea sau menținerea anterioară a numelui persoanei vizate în lista menționată, în măsura în care, pe de o parte, motivele includerii rămân neschimbate și, pe de altă parte, contextul nu a evoluat astfel încât aceste elemente de probă să fi devenit caduce (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 septembrie 2020, Kaddour/Consiliul, T-510/18, EU:T:2020:436, punctul 99). În acest sens, evoluția contextului include luarea în considerare, pe de o parte, a situației țării în privința căreia a fost stabilit sistemul de măsuri restrictive, precum și a situației particulare a persoanei în cauză (Hotărârea din 26 octombrie 2022, Ovsyannikov/Consiliul, T-714/20, nepublicată, EU:T:2022:674, punctul 78; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 23 septembrie 2020, Kaddour/Consiliul, T-510/18, EU:T:2020:436, punctul 101) și, pe de altă parte, a ansamblului împrejurărilor relevante și, printre altele, a realizării obiectivelor vizate de măsurile restrictive (Hotărârea din 27 aprilie 2022, Ilunga Luyoyo/Consiliul, T-108/21, EU:T:2022:253, punctul 56; a se vedea de asemenea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 12 februarie 2020, Amisi Kumba/Consiliul, T-163/18, EU:T:2020:57, punctele 82-84 și jurisprudența citată).

89 Acestea sunt principiile în lumina cărora trebuie analizat dacă, prin adoptarea actelor din septembrie 2023 și ulterior prin adoptarea actelor din martie 2024, Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a decis să mențină numele reclamantului pe listele în litigiu.

90 În această privință, din modul de redactare a actelor atacate reiese că numele reclamantului a fost menținut pe listele în litigiu în temeiul criteriului sprijinului, cu resurse materiale sau financiare, al factorilor de decizie ruși care sunt responsabili de anexarea Crimeii sau de destabilizarea Ucrainei [articolul 2 alineatul (1) litera (d) din Decizia 2014/145, cu modificările ulterioare, denumit în continuare „criteriul (d)”]. El a fost de asemenea înscris în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

91 Tribunalul consideră oportun să examineze, mai întâi, dacă Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere prin menținerea numelui reclamantului în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

b) Cu privire la actele din septembrie 2023

92 Prin argumentația sa care urmărește contestarea legalității actelor din septembrie 2023, reclamantul afirmă că elementele de probă prezentate de Consiliu sunt lipsite de fiabilitate și susține că numele său a fost menținut în mod eronat pe listele în litigiu în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

1) Cu privire la fiabilitatea elementelor de probă

93 Reclamantul susține că o mare parte dintre sursele utilizate de Consiliu sunt de o calitate mediocră, el contestând în mod specific fiabilitatea anumitor elemente de probă.

94 Consiliul contestă argumentația reclamantului.

95 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, activitatea instanțelor Uniunii este guvernată de principiul liberei aprecieri a probelor și singurul criteriu de apreciere a valorii probelor prezentate constă în credibilitatea acestora. În acest sens, pentru a aprecia valoarea probantă a unui document, trebuie să se verifice verosimilitatea informațiilor care figurează în acesta și să se țină seama printre altele de originea documentului, de împrejurările întocmirii, precum și de destinatarul său și să se verifice dacă, având în vedere cuprinsul său, el pare logic și fiabil [a se vedea Hotărârea din 31 mai 2018, Kaddour/Consiliul, T-461/16, EU:T:2018:316, punctul 107 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 12 februarie 2020, Amisi Kumba/Consiliul, T-163/18, EU:T:2020:57, punctul 95 (nepublicată) și jurisprudența citată].

96 În lipsa unor competențe de anchetă în țări terțe, aprecierea autorităților Uniunii trebuie, în fapt, să se întemeieze pe surse de informare accesibile publicului, pe rapoarte, pe articole de presă, pe rapoarte ale serviciilor secrete sau pe alte surse de informare similare (Hotărârea din 14 martie 2018, Kim ș.a./Consiliul și Comisia, T-533/15 și T-264/16, EU:T:2018:138, punctul 107, și Hotărârea din 1 iunie 2022, Prigozhin/Consiliul, T-723/20, nepublicată, EU:T:2022:317, punctul 59).

97 În plus, trebuie remarcat că situația de conflict armat în care sunt implicate Federația Rusă și Ucraina face deosebit de dificil în practică accesul la anumite surse, indicarea expresă a sursei primare a anumitor informații, precum și eventuala colectare de mărturii de la persoane care acceptă să fie identificate. Dificultățile de investigare care rezultă de aici pot contribui astfel la împiedicarea furnizării unor probe exacte și a unor informații obiective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 116 și jurisprudența citată).

98 În speță, pentru a justifica menținerea includerii numelui reclamantului în listele în litigiu în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat, Consiliul s-a întemeiat pe elementele din dosarul WK 3073/2022 INIT din 12 martie 2022, în special pe un articol intitulat „Why Mueller named a Russian Oligarch in Court”, publicat la 6 aprilie 2018 pe site-ul internet al The Daily Beast (înscrisul nr. 1).

99 Consiliul s-a întemeiat de asemenea pe unul dintre elementele din dosarul WK 17621/2022 INIT pentru a justifica menținerea numelui reclamantului pe listele în litigiu în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat, și anume o pagină de internet a site-ului „Putin's list", referitoare la reclamant, consultată la 23 noiembrie 2022 (înscrisul nr. 2).

100 Consiliul a ținut seama de asemenea, pentru a confirma justificarea menținerii numelui reclamantului pe listele în litigiu în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat, de anumite elemente din dosarul WK 10524/2023 REV 1 din 10 august 2023, și anume:

– o prezentare privind AlfaStrakhovanie publicată pe site-ul internet al acestei societăți, consultată la 25 mai 2023 (înscrisul nr. 2);

– un articol intitulat „AlfaStrakhovanie ruled out the sale of business to third-party buyers", publicat la 4 mai 2023 pe site-ul internet al Radio Liberty (înscrisul nr. 9);

– o prezentare a acționariatului societății X5 Retail Group publicată pe site-ul internet al acestei societăți, consultată la 1 iunie 2023 (înscrisul nr. 10);

– o pagină de pe site-ul internet al Rupep referitoare la relațiile de afaceri ale reclamantului, consultată la 12 iunie 2023 (înscrisul nr. 17);

– un articol intitulat „AlfaStrakhovanie confirmed the change of ownership of the company", publicat la 4 mai 2023 pe site-ul internet al Vedomosti (înscrisul nr. 19);

– un articol intitulat „Fridman's Alfa Group to exit all Russian assets", publicat la 5 mai 2023 pe site-ul internet al bne IntelliNews (înscrisul nr. 20).

101 Consiliul a luat de asemenea în considerare, pentru a justifica menținerea numelui reclamantului pe listele în litigiu în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat, elemente din dosarul WK 10555/2023 INIT din 14 august 2023, și anume:

– o scrisoare a Băncii Centrale a Ucrainei din 5 iunie 2023, adresată Comisiei Europene, având ca obiect preocupările Ucrainei cu privire la tentativele de eludare a sancțiunilor (înscrisul nr. 1);

– un comunicat de presă al Băncii Centrale a Ucrainei referitor la Sense Bank, publicat la 20 iulie 2023 (înscrisul nr. 2).

102 Cu titlu introductiv, trebuie precizat că, în ședință, reclamantul a renunțat la argumentația sa privind lipsa de fiabilitate a sursei de informații TAdivser.

103 În plus, în ceea ce privește argumentația prin care reclamantul susține, în temeiul unui articol publicat de Politico anexat la cererea introductivă, că o foarte mare parte a surselor utilizate de Consiliu ar fi de calitate mediocră, este necesar să se precizeze că acest articol nu repune în discuție, în mod sistematic, toate elementele din dosarele probatorii pregătite de Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), ci ridică numai întrebări cu privire la fiabilitatea anumitor surse de informare, precum mijloacele de comunicare socială, bloguri sau informațiile generate de inteligența artificială.

104 Or, este necesar să se constate că articolul în cauză nu se referă la dosarele probatorii de care Consiliul se prevalează în prezenta cauză și că reclamantul nu reușește să demonstreze că elementele de probă menționate la punctele 98-101 ar proveni din surse a căror fiabilitate este pusă la îndoială de acest articol.

105 În ceea ce privește argumentația reclamantului potrivit căreia, în esență, informațiile care îl privesc, relatate în înscrisurile nr. 19 și nr. 20 din dosarul probatoriu WK 10524/2023 REV 1, nu sunt fiabile pentru motivul că se întemeiază pe surse anonime, este necesar să se precizeze că aceste înscrisuri constituie articole ce provin din mijloace de comunicare specializate în economie, și anume Vedomosti și bne IntelliNews, care se întemeiază pe fapte evocate într-un articol al BBC, pe afirmații făcute de un membru al consiliului de administrație al ABH Holdings care menționează necesitatea unui transfer al activelor acestei societăți, precum și pe surse anonime. Or, simplul fapt că anumite informații din aceste înscrisuri provin din surse jurnalistice anonime nu este de natură să le lipsească de fiabilitate. Astfel, întrucât este vorba despre surse interne ale întreprinderilor vizate de investigațiile acestor instituții de presă specializate în economie, a impune ca jurnaliștii să divulge în mod sistematic publicului identitatea surselor lor ar putea contraveni protecției surselor jurnalistice.

106 În ceea ce privește argumentația reclamantului prin care se urmărește contestarea fiabilității înscrisului nr. 1 din dosarul probator WK 5142/2023 ADD 1 privind probele referitoare la mediul de afaceri și economia Rusiei, și anume o anchetă publicată pe site-ul internet „Proekt”, aceasta trebuie înlăturată ca inoperantă, dat fiind că Consiliul nu s-a întemeiat pe acest înscris pentru a justifica menținerea numelui reclamantului pe listele în litigiu în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

107 Având în vedere ceea ce precedă, ținând seama de contextul care caracterizează situația din Federația Rusă și în lipsa unor competențe de investigare ale Consiliului în țări terțe (a se vedea punctele 96 și 97 de mai sus), reclamantul nu a prezentat elemente de natură să repună în discuție valoarea probantă a înscrisurilor din dosarele probatorii menționate la punctele 98-101 de mai sus.

2) Cu privire la aplicarea în privința reclamantului a primei și a celei de a treia componente a criteriului (g) modificat

108 Reclamantul susține că Consiliul i-a menținut în mod eronat numele pe listele în litigiu în temeiul primei și al celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

109 În primul rând, reclamantul arată că Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere atunci când l-a considerat acționar principal al consorțiului Alfa Group, care include Alfa Bank, Alfrastrakhovanie și X5 Retail Group.

110 Mai întâi, reclamantul consideră că consorțiul Alfa Group nu are nici structură și nici existență juridică. El susține, apoi, că a prezentat probele cesiunii participațiilor sale, pe de o parte, din cadrul ABH Holdings, care deține Alfa Bank Rusia, Alfa Bank Ucraina, precum și AlfaStrakhovanie, și, pe de altă parte, din cadrul CTF Holdings care deține A1, X5 Retail Group, precum și IDS Borjomi. În opinia sa, Consiliul nu poate susține că nu a cedat aceste participații domnului [*confidențial*] [1].

[1] Date confidențiale ocultate.

111 În plus, reclamantul susține că cesiunea participațiilor sale din cadrul CTF Holdings este stabilită în mod valabil printr-un extras din registrul beneficiarilor efectivi ai acestei societăți.

112 Pe de altă parte, reclamantul reproșează Consiliului că a înlăturat valoarea probantă a înscrisurilor prezentate pentru a dovedi cesiunea părților sociale prin invocarea unui fapt nesusținut de dovezi potrivit căruia o contrascrisoare ar fi fost semnată cu cumpărătorul părților sale sociale, și anume domnul [*confidențial*]. Acesta apreciază, așadar, că Consiliul îi solicită prezentarea unei probe negative pentru a dovedi cesiunea părților în cauză.

113 În plus, reclamantul contestă argumentația Consiliului potrivit căreia el controlează AlfaStrakhovanie pentru motivul că informațiile de care dispune Consiliul sunt ipotetice.

114 În al doilea rând, reclamantul susține în esență că este singurul om de afaceri al cărui nume este inclus în listele în litigiu fără luarea în considerare a funcțiilor executive trecute sau actuale. În această privință, el consideră că Consiliul ar fi trebuit să țină seama de faptul că nu a exercitat o funcție executivă în cei 10 ani care au precedat includerea inițială a numelui său în listele menționate.

115 În al treilea rând, reclamantul subliniază că nu desfășoară o activitate economică în unul sau mai multe sectoare care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse și apreciază, așadar, că nu poate fi considerat un om de afaceri important în Rusia. În opinia sa, din jurisprudența referitoare la taxa pe valoarea adăugată (TVA), precum și din jurisprudența recentă referitoare la măsurile restrictive adoptate în contextul invaziei Ucrainei reiese că simpla deținere de acțiuni nu poate autoriza Consiliul să considere că desfășoară o activitate într-un sector economic.

116 În al patrulea rând, reclamantul susține că prezumția de interdependență între oamenii de afaceri importanți și guvernul rus care figurează în dispozițiile articolului 2 alineatul (1) litera (g) din Decizia 2014/145, cu modificările ulterioare, nu îi este aplicabilă. El consideră că înscrisurile din dosarele WK 5142/2023 INIT și WK 5142/2023 ADD1 care conțin informații privind mediul de afaceri și economia Rusiei nu îl menționează și că anumite înscrisuri privind întreprinderile consorțiului Alfa Group ar dovedi că Alfa Bank nu face parte din cercul restrâns de actori economici dominanți apropiați de domnul Putin. Acesta apreciază că nici el, nici societățile consorțiului menționat sau partenerii acestuia nu aparțin vreuneia dintre categoriile de oameni de afaceri interdependenți, nu sunt prieteni ai domnului Putin legați de KGB sau de rețeaua domnului Putin din Sankt Petersburg (Rusia), nu își desfășoară activitatea în sectoarele controlate de stat și nu beneficiază de contracte de achiziții publice, de avantaje fiscale sau de un tratament special. De asemenea, în opinia sa, niciuna dintre întreprinderile din acest consorțiu nu a inclus un ministru din cadrul guvernului rus sau un administrator fiduciar personal în consiliul său de administrație.

117 În al cincilea rând, în ședință, reclamantul a susținut că Rosvodokanal nu furniza o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse pentru motivul că această societate nu reprezenta decât 25-30 % din sectorul privat al aprovizionării cu apă și al epurării apelor uzate în Rusia, care nu ar reprezenta decât 10 % din ansamblul acestui sector.

118 Consiliul contestă argumentația reclamantului.

119 În ceea ce privește contextul general legat de situația din Ucraina, trebuie remarcat faptul că, la data adoptării actelor din septembrie 2023, situația din Ucraina era în continuare gravă. În mod similar, măsurile restrictive erau în continuare justificate prin prisma obiectivului urmărit, și anume exercitarea unei presiuni maxime asupra autorităților ruse pentru ca acestea să pună capăt acțiunilor și politicilor lor de destabilizare a Ucrainei, precum și agresiunii militare împotriva acestei țări și pentru a crește costul acțiunilor Federației Ruse menite să submineze integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei.

120 Trebuie arătat că, anterior modificării criteriului de la litera (g), acesta viza numai „oameni de afaceri importanți implica[ți] în sectoare economice care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse”. Modificarea acestui criteriu prin Decizia 2023/1094 a avut ca efect extinderea domeniului de aplicare al acestui criteriu la „oameni de afaceri importanți care își desfășoară activitatea în Rusia” [prima componentă a criteriului (g) modificat], precum și la „oameni de afaceri implica[ți] în sectoare economice care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse” [a treia componentă a criteriului (g) modificat].

121 În primul rând, în ceea ce privește prima componentă a criteriului (g) modificat, trebuie arătat că noțiunea de „oameni de afaceri importanți” se referă la importanța oamenilor de afaceri având în vedere, după caz, statutul lor profesional, importanța activităților lor economice, amploarea participațiilor de capital ale acestora sau funcțiile pe care le dețin în cadrul uneia sau mai multor întreprinderi în care își desfășoară aceste activități (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 143).

122 Din prima componentă a criteriului (g) modificat reiese că modificarea criteriului (g) inițial a avut ca obiect doar extinderea domeniului de aplicare al măsurilor restrictive astfel încât acestea să se aplice tuturor oamenilor de afaceri importanți care desfășoară activități în Rusia, inclusiv celor care nu sunt implicați într-un sector economic care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse.

123 Motivele care justifică extinderea criteriului prevăzut la articolul 2 alineatul (1) litera (g) din Decizia 2014/145, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2022/329, sunt expuse în considerentul (4) al Deciziei 2023/1094. Într-adevăr, acest considerent descrie funcționarea economiei ruse caracterizată prin existența unei legături de interdependență între oameni de afaceri importanți care își desfășoară activitatea în Rusia și guvernul Federației Ruse. Astfel, atunci când vizează acești oameni de afaceri, Consiliul urmărește să exploateze influența pe care această categorie de persoane o poate exercita asupra regimului rus, determinându-i să facă presiuni asupra acestui guvern pentru a-și modifica politica față de Ucraina.

124 Pentru a aplica prima componentă a criteriului de la litera (g) modificat la situația individuală a fiecărei persoane al cărei nume este inclus în listele în litigiu, revine Consiliului sarcina de a demonstra, pe de o parte, că o persoană fizică poate fi calificată drept om de afaceri important în sensul indicat la punctul 121 de mai sus și, pe de altă parte, că această persoană fizică desfășoară o activitate în Rusia. În această privință, trebuie subliniat că simpla împrejurare de a aparține categoriei oamenilor de afaceri importanți care își desfășoară activitatea în Rusia este suficientă pentru a justifica adoptarea măsurilor restrictive necesare pe baza componentei menționate, fără a fi necesară dovedirea unei asocieri între calitatea de om de afaceri important și regimul rus și nici cea dintre calitatea de om de afaceri important și sprijinul adus acestui regim sau beneficiul obținut de pe urma acestuia (a se vedea prin analogie Hotărârea din 9 iulie 2020, Haswani/Consiliul, C-241/19 P, EU:C:2020:545, punctul 66, și Ordonanța din 6 septembrie 2022, Haikal/Consiliul, C-113/21 P, nepublicată, EU:C:2022:640, punctul 41).

125 În speță, în ceea ce privește situația personală a reclamantului, reiese din motivele includerii în listă că acesta este considerat ca fiind unul dintre cei mai mari acționari ai consorțiului Alfa Group.

126 Potrivit informațiilor care figurează în special în înscrisul nr. 1 din dosarul WK 3073/2022 INIT, reclamantul este cofondatorul consorțiului Alfa Group, care este un mare grup industrial și financiar privat rus având interese în diferite sectoare economice.

127 Trebuie precizat de asemenea că o prezentare a consorțiului Alfa Group de către Alfa Bank Ukraine, datată iunie 2019, atașată la anexa B.2 la memoriul în apărare, menționează societățile acestui consorțiu, printre care figurează ABH Holdings, AlfaStrakhovanie, X5 Retail Group și A1, și confirmă informațiile care figurează în înscrisul nr. 2 din dosarul WK 17621/2022 INIT (Hotărârea din 11 septembrie 2024, OT/Consiliul, T-286/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:606, punctul 94). Aceste informații sunt confirmate și de înscrisul nr. 2 din dosarul WK 10524/2023 REV 1, în care se arată că acest consorțiu cuprindea printre altele, la 26 mai 2023, Alfa Bank, AlfaStrakhovanie, Rosvodokanal, X5 Retail Group și A1.

128 În plus, este necontestat de către părți și reiese din cuprinsul înscrisurilor nr. 9 și 19 din dosarul WK 10524/2023 REV 1 că ABH Holdings, cu sediul în Luxemburg, deține indirect, pe de o parte, Alfa Bank Rusia printre altele prin intermediul ABH Financial, cu sediul în Cipru, și al AB Holding, cu sediul în Rusia, și, pe de altă parte, AlfaStrakhovanie, printre altele prin intermediul AlfaStrakhovanie Holdings, cu sediul în Cipru, și al Yuns-Holdings, cu sediul în Rusia. Este necesar să se precizeze că, după cum reiese în special din înscrisul nr. 17 din dosarul WK 10524/2023 REV 1, reclamantul nu contestă că a deținut 16,3239 % din ABH Holdings.

129 În plus, din înscrisul nr. 10 din dosarul WK 10524/2023 REV 1 reiese că X 5 Retail Group este deținută în proporție de 47,86 % de CTF Holdings, cu sediul în Luxemburg, ceea ce reclamantul nu contestă. De asemenea, în ședință, părțile erau de acord că aceasta din urmă deținea de asemenea în mod indirect societatea A1 prin intermediul unor societăți cu sediul în Cipru și în Rusia. Astfel, din dosarul menționat reiese că CTF Holdings deține în mod indirect societatea A1 prin intermediul societății A1 Investment Holding cu sediul în Luxemburg, al societății A1 Capital cu sediul în Cipru și al societății Management Company Group A1, cu sediul în Rusia. Este necesar să se constate că reclamantul nu contestă că este unul dintre fondatorii societății CTF Holdings, după cum reiese din înscrisul nr. 2 din dosarul probatoriu WK 17621/2022 INIT, și nu contestă nici că a deținut participații la aceasta din urmă, cu sediul în Luxemburg. În ședință, reclamantul a contestat afirmația Consiliului potrivit căreia el ar fi deținut 11 % din acțiunile societății menționate prin intermediul societății Intertrust Trustees, dar a recunoscut, așa cum reiese din anexa C12 la replică, că a deținut aproximativ [*confidențial*] % din capitalul societății CTF Holdings.

130 Așadar, Consiliul consideră că reclamantul era, ca urmare a participațiilor de capital în ABH Holdings și în CTF Holdings, unul dintre cei mai mari acționari ai consorțiului Alfa Group.

131 Reclamantul reproșează Consiliului, pe de o parte, că nu a ținut seama de faptul că el și-ar fi cedat participațiile în cadrul ABH Holdings și al CTF Holdings în luna martie 2022 și, pe de altă parte, că a răsturnat sarcina probei atunci când a solicitat prezentarea unor probe suplimentare care să demonstreze renunțarea la orice participație de capital în consorțiul Alfa Group.

132 Așadar, trebuie verificat, pe de o parte, dacă Consiliul răstoarnă în mod nejustificat sarcina probei atunci când impune ca reclamantul să prezinte probe pentru a demonstra cesiunea participațiilor sale de capital și, pe de altă parte, având în vedere elementele prezentate de reclamant, dacă Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a considerat că acesta era încă unul dintre cei mai mari acționari ai consorțiului Alfa Group.

133 În ceea ce privește argumentul reclamantului privind răsturnarea sarcinii probei, este adevărat că, așa cum s-a amintit la punctul 85 de mai sus, revine Consiliului sarcina de a dovedi temeinicia motivelor reținute împotriva persoanei sau a entității al cărei nume este inclus în listele în litigiu. Cu toate acestea, atunci când o persoană vizată de măsuri restrictive, precum reclamantul, susține că situația sa personală s-a schimbat în raport cu fapte stabilite de Consiliu, îi revine obligația de a prezenta elementele de probă de natură să demonstreze realitatea unei astfel de schimbări și, prin urmare, existența unei erori de apreciere a acestor elemente, săvârșită de Consiliu.

134 În prezenta cauză, după cum reiese din cuprinsul punctelor 126-130 de mai sus, Consiliul avea la dispoziție o serie de indicii care demonstrau că reclamantul era unul dintre cei mai mari acționari ai consorțiului Alfa Group ca urmare a participațiilor sale de capital în mai multe societăți din acest consorțiu, în special prin intermediul ABH Holdings și al CTF Holdings. Prin urmare, îi revine reclamantului sarcina de a demonstra că a cedat în mod efectiv participațiile sale în societățile menționate și că a renunțat în mod efectiv la prerogativele sale de acționar al societăților respective și al entităților asociate acestora. O asemenea cerință nu constituie o răsturnare a sarcinii probei, având în vedere că reclamantul este cel care invocă schimbarea situației sale personale pe care este ținut să o demonstreze, și anume cesionarea participațiilor sale în societățile consorțiului Alfa Group (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 septembrie 2019, HX/Consiliul, C-540/18 P, nepublicată, EU:C:2019:707, punctul 50, și Hotărârea din 27 iunie 2024, Servier ș.a./Comisia, C-201/19 P, EU:C:2024:552, punctul 124). Or, întrucât probele referitoare la procedurile, la modalitățile și la condițiile de cesiune a participațiilor în societăți sunt documente la care nici Consiliul, nici statele membre nu au acces, reclamantul este, așadar, cel mai în măsură să furnizeze astfel de probe în susținerea schimbării situației sale personale (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 septembrie 2024, Timchenko și Timchenko/Consiliul, T-644/22, atacată cu recurs, EU:T:2024:621, punctul 64).

135 În speță, potrivit reclamantului, participațiile sale de aproximativ 16 % în ABH Holdings și de aproximativ [*confidențial*] % în CTF Holdings au fost transferate presupusului cesionar la 14 martie 2022, și anume în ziua care a precedat includerea numelui său în listele în litigiu. În plus, așa cum arată reclamantul, presupusul cesionar al participațiilor menționate a achiziționat de asemenea, în același timp, aproximativ [*confidențial*] % din părțile sociale ale ABH Holdings și aproximativ [*confidențial*] % din părțile sociale ale CTF Holdings deținute de un alt acționar. Prin urmare, același cesionar, domnul [*confidențial*], ar fi achiziționat simultan nu numai aproximativ 36 % din acțiunile ABH Holdings, ci și aproximativ 54 % din acțiunile CTF Holdings. Ținând seama de activele deținute de ABH Holdings, respectiv Alfa Bank Rusia și AlfaStrakhovanie, și de CTF Holdings, respectiv societatea de distribuție X 5 Retail Group și societatea de investiții rusă A1, reclamantul a confirmat în ședință că presupusele cesiuni priveau sume financiare importante.

136 Astfel, în împrejurările specifice ale prezentei cauze și dat fiind că reclamantul invocă printre altele o schimbare a situației sale personale care s-ar fi produs în ziua anterioară includerii numelui său în listele în litigiu, acestuia îi revenea sarcina de a prezenta elemente de probă care să demonstreze că, înainte de includerea menționată, presupusele cesiuni au constituit un transfer efectiv al proprietății asupra participațiilor sale către un cesionar identificabil și independent de cedent. Așadar, probele privind transferurile participațiilor deținute de

reclamant în ABH Holdings și în CTF Holdings în favoarea presupusului cesionar trebuie să permită să se stabilească conformitatea cesiunii cu dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la măsurile restrictive, ceea ce implica stabilirea faptului că, în speță, transferurile de participații au avut efectiv loc, în conformitate cu dreptul național și cu dispozițiile statutare aplicabile, înainte de intrarea în vigoare a măsurilor de înghețare a fondurilor care l-au vizat pe reclamant. Astfel, în speță, dovezile transferurilor efective ale participațiilor în aceste două holdinguri trebuiau să cuprindă printre altele actele referitoare la cesiunile participațiilor menționate, dispozițiile relevante ale dreptului național aplicabil, precum și dispozițiile statutare ale holdingurilor în cauză.

137 În plus, pentru a demonstra că a renunțat efectiv la prerogativele sale de acționar, îi revenea reclamantului sarcina de a furniza probe cu privire la condițiile, modalitățile și contraprestațiile presupuselor cesiuni, în special cu privire la prețul de cesiune a participațiilor menționate. Contrar celor susținute de reclamant în ședință, asemenea probe privind prețul cesiunii sunt necesare pentru a aprecia dacă pretinsele cesiuni ale participațiilor sale implică o renunțare efectivă la prerogativele sale de acționar al ABH Holdings și al CTF Holdings. Astfel, în eventualitatea în care un cedent și-ar vinde participațiile la un preț vădit inferior valorii activelor care fac obiectul cesiunii, aceasta nu ar putea fi considerată ca fiind efectuată în favoarea unui terț independent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 2023, Mordashov/Consiliul, T-248/22, nepublicată, EU:T:2023:573, punctul 101), dat fiind că, în asemenea condiții, cedentul ar putea, ca urmare a avantajului pe care l-ar constitui un astfel de preț în favoarea cesionarului, să continue să exercite prin intermediul cesionarului o influență asupra afacerilor societății ale cărei participații au fost cesionate, ceea ce ar fi de natură să repună în discuție credibilitatea unei asemenea cesiuni (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 martie 2025, Ponomarenko/Consiliul, T-249/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2025:202, punctul 130). Prin urmare, în speță, probele prezentate trebuiau să conțină și indicații cu privire la prețul la care participațiile au fost cedate și cu privire la modalitățile de plată a acestora.

138 Trebuie subliniat că, în împrejurările prezentei cauze, prezentarea elementelor de probă menționate la punctele 136 și 137 de mai sus nu poate constitui o sarcină nerezonabilă sau care să implice divulgarea nejustificată a unor date confidențiale. Astfel, reclamantul este cel mai în măsură să furnizeze dovada transferului efectiv al participațiilor sale în ABH Holdings și în CTF Holdings, precum și a renunțării efective la prerogativele sale de acționar al acestor societăți și al entităților asociate acestora (a se vedea punctul 134 de mai sus).

139 Pe de altă parte, în împrejurări precum cele din prezenta cauză, caracterizate prin transferuri importante de participații despre care se pretinde că au avut loc în ziua anterioară intrării în vigoare a măsurilor de înghețare a fondurilor care îl vizau pe reclamant (a se vedea punctul 135 de mai sus), precum și prin recurgerea la construcții juridice care implică societăți stabilite în mai multe state membre (a se vedea punctele 128 și 129 de mai sus), eficacitatea și efectivitatea măsurilor restrictive ar putea fi repuse în discuție dacă presupusele cesiuni de participații în societăți ar fi luate în considerare în lipsa unor elemente care să demonstreze realitatea acestora.

140 În ceea ce privește probele prezentate în cadrul prezentei acțiuni, trebuie analizat dacă acestea sunt suficiente pentru a se demonstra că reclamantul și-a transferat în mod efectiv participațiile în ABH Holdings și CTF Holdings și că a renunțat în mod efectiv la prerogativele sale de acționar al societăților menționate și al entităților legate de acestea și, prin urmare, că Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a considerat că era încă unul dintre principalii acționari ai consorțiului Alfa Group.

141 În primul rând, în ceea ce privește presupusa cesiune a participațiilor deținute în CTF Holdings către domnul [*confidențial*], reclamantul susține că aceasta a intervenit în ziua anterioară celei a includerii numelui său în listele în litigiu, și anume la 14 martie 2022.

142 Așa cum reiese din cuprinsul punctului 136 de mai sus, revine însă reclamantului sarcina de a prezenta printre altele probele care demonstrează că transferul în cauză a fost efectuat în conformitate cu dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la măsurile restrictive.

143 În conformitate cu articolul 2 din Decizia 2022/429 și cu articolul 2 din Regulamentul de punere în aplicare 2022/427, măsurile restrictive în privința reclamantului au intrat în vigoare la data publicării acestor acte în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, și anume la 15 martie 2022, altfel spus a doua zi după presupusa cesiune a participațiilor reclamantului în CTF Holdings.

144 În această privință, este necesar să se precizeze că articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 269/2014 prevede printre altele că se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea ori posesia sau sunt controlate de orice persoană fizică sau juridică, entitate sau organism sau de persoane fizice sau juridice, entități sau organisme asociate acestora, incluse în listele în litigiu. Potrivit articolului 1 litera (f) din acest regulament, noțiunea de „înghețare a fondurilor” este definită ca fiind „orice acțiune menită să împiedice circulația, transferul, modificarea, utilizarea, accesul sau tranzacțiile cu fonduri susceptibile să aibă ca rezultat modificarea volumului, a valorii, a localizării, a proprietății, a deținerii, a naturii sau a destinației acestora sau orice modificare care ar permite utilizarea fondurilor, inclusiv gestionarea portofoliilor”. Potrivit articolului 1 litera (g) din regulamentul menționat, noțiunea de „fonduri” este definită ca însemnând activele financiare și beneficiile de orice natură, care cuprind printre altele, după cum reiese din cuprinsul punctului (iii) al acestei dispoziții, valori mobiliare negociate la nivel public și privat și instrumente de datorie, inclusiv titluri și acțiuni, certificate reprezentând valori mobiliare, obligațiuni, bilete la ordin, warante, obligațiuni negarantate și instrumente financiare derivate, tranzacționate în mod public și privat.

145 Astfel, în speță, începând de la 15 martie 2022, toate fondurile care se aflau în proprietatea reclamantului, care erau deținute de acesta sau care se aflau sub controlul său pe teritoriul Uniunii au fost înghețate, inclusiv participațiile sale în societăți care erau deținute în Uniune, care nu mai puteau face obiectul circulației, transferului, modificării, utilizării sau accesului care ar fi avut drept consecință printre altele o schimbare a proprietății, a posesiei sau orice altă modificare care ar fi putut permite utilizarea acesteia. În consecință, singurele posibilități ca respectivele participații deținute de reclamant să fie dezghețate constau fie în retragerea numelui său de pe listele în litigiu, fie în acordarea de către autoritățile competente a uneia dintre derogările prevăzute de Regulamentul nr. 269/2014.

146 Pentru a demonstra cesiunea participațiilor sale în CTF Holdings, reclamantul a prezentat trei documente.

147 Mai întâi, în ceea ce privește documentul prezentat ca fiind un extras din registrul acționarilor CTF Holdings (anexa A.27 la cererea introductivă), reclamantul arată, la data de 16 mai 2023, numărul de acțiuni care ar fi deținute ca valoare absolută de fiecare dintre cele două societăți stabilite în Cipru menționate în acest document, fără nicio altă indicație. Or, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la forța probantă a acestui document, este suficient să se constate că acesta nu permite să se demonstreze că cesiunea participațiilor reclamantului în cadrul CTF Holdings a avut loc înainte de 15 martie 2022.

148 În continuare, reclamantul prezintă o declarație de proprietate asupra unei societăți cu sediul în Liechtenstein care confirmă, în opinia sa, că, la data de 18 ianuarie 2022, era beneficiarul final și acționarul acesteia (anexa C.10 la replică). Or, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la forța probantă a acestui document, este suficient să se constate că această declarație nu este relevantă pentru a demonstra un transfer al proprietății asupra participațiilor sale în cadrul CTF Holdings înainte de 15 martie 2022. Astfel, declarația menționată, datată 18 ianuarie 2022, se limitează la a indica faptul că reclamantul era beneficiarul final al acestei societăți, cu sediul în Liechtenstein, înainte de pretinsa schimbare a proprietății asupra societății menționate.

149 În sfârșit, reclamantul prezintă un extras din registrul beneficiarilor efectivi ai CTF Holdings întocmit de Luxembourg Business Register (anexa C.11 la replică) în care se arată într-adevăr că totalitatea părților din capitalul societății menționate era deținută indirect de domnul [*confidențial*] și de domnul [*confidențial*].

150 Cu toate acestea, este necesar să se precizeze că extrasul în cauză nu conține nicio indicație cu privire la data la care participațiile reclamantului în cadrul CTF Holdings au fost transferate domnului [*confidențial*] și nici în ceea ce privește condițiile acestui transfer. Prin urmare, informațiile privind beneficiarii efectivi care figurează în acesta nu permit să se stabilească faptul că reclamantul a transferat în mod efectiv proprietatea asupra respectivelor participații înainte de intrarea în vigoare a măsurilor restrictive adoptate în privința sa la 15 martie 2022.

151 Întrebat de Tribunal în ședință cu privire la faptul că extrasul în cauză nu preciza data transferului efectiv al participațiilor sale în cadrul CTF Holdings și cu privire la faptul că extrasul menționat arăta că informațiile au fost modificate la 25 aprilie 2023, respectiv la mai mult de un an după intrarea în vigoare a înghețării fondurilor sale intervenită la 15 martie 2022, reclamantul a susținut că acest extras atesta că transferul participațiilor menționate era anterior acestei din urmă date pentru motivul că administratorul registrului efectuase o verificare a informațiilor declarate. Or, în lipsa dovedirii acestei afirmații prin demonstrarea, printre altele în temeiul reglementării naționale aplicabile acestui registru, a faptului că administratorul menționat ar fi obligat să efectueze o verificare sistematică a declarațiilor care îi sunt prezentate, este necesar să se considere că extrasul în discuție nu dovedește că acele participații fuseseră cesionate în mod efectiv înainte de această din urmă dată.

152 Prin urmare, este necesar să se constate că elementele prezentate de reclamant nu permit să se demonstreze că acesta a transferat în mod efectiv participațiile sale în cadrul CTF Holdings înainte de intrarea în vigoare, la 15 martie 2022, a măsurilor restrictive adoptate în privința sa.

153 În rest, este necesar să se precizeze că, ținând seama de proximitatea dintre presupusa cesiune și data includerii numelui reclamantului în listele în litigiu, prezentarea unui contract de vânzare anterior datei de 15 martie 2022 nu poate fi suficientă, în sine, pentru a demonstra un transfer efectiv al proprietății asupra participațiilor reclamantului în CTF Holdings înainte de intrarea în vigoare a măsurilor de înghețare a fondurilor care îl privesc. Pe de o parte, pentru a se considera că transferul de proprietate era efectiv și conform cu dreptul Uniunii, trebuie să se demonstreze că acest transfer a avut loc înainte de intrarea în vigoare a măsurilor menționate potrivit normelor de drept național și dispozițiilor statutare aplicabile. Pe de altă parte, dat fiind că reclamantul a recunoscut în ședință că nu primise încă plata prețului participațiilor menționate, acesta trebuie să demonstreze de asemenea că dispozițiile contractuale care reglementează cesiunea nu erau însoțite de o condiție rezolutorie în caz de neplată a prețului de vânzare sau în ipoteza unei plăți amânate.

154 De altfel, trebuie amintit că, începând de la 15 martie 2022, toate participațiile reclamantului deținute în societăți stabilite în Uniune fuseseră înghețate, astfel încât, de la această dată, orice circulație, transfer sau modificare a participațiilor sale deținute la societăți cu sediul în Luxemburg ar fi necesitat obținerea unei autorizații din partea autorităților competente (a se vedea punctele 143-145 de mai sus). Or, trebuie constatat că reclamantul nu se prevalează de nicio derogare eliberată de autoritățile competente pentru a obține dezghețarea participațiilor menționate după adoptarea măsurilor restrictive în privința sa.

155 Rezultă că, în lipsa unor probe privind conformitatea presupusei cesiuni a participațiilor reclamantului în cadrul CTF Holdings cu dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la măsurile restrictive, precum și a unor probe ale unei cesiuni efective și fără dispoziții contractuale cu caracter rezolutoriu, Consiliul nu a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a considerat că, la momentul adoptării actelor din septembrie 2023, reclamantul era un acționar al acestei societăți.

156 În al doilea rând, în ceea ce privește presupusa cesiune a participațiilor sale în ABH Holdings, reclamantul susține că aceasta a intervenit în ziua anterioară celei a includerii numelui său în listele în litigiu, și anume la 14 martie 2022.

157 Desigur, din cuprinsul înscrisurilor nr. 9, nr. 19 și nr. 20 din dosarul WK 10524/2023 REV 1, care sunt articole de presă ce relatează un transfer de active rusești deținute de ABH Holdings în Rusia în care ar fi implicat reclamantul, reiese că acesta din urmă și-ar fi transferat participațiile în societatea menționată domnului [*confidențial*] în luna martie a anului 2022. Aceste articole nu conțin însă nicio indicație cu privire la data exactă la care proprietatea asupra acțiunilor reclamantului a fost transferată în mod efectiv domnului [*confidențial*] și în special cu privire la aspectul dacă acest transfer a fost finalizat înainte de adoptarea măsurilor restrictive în privința reclamantului.

158 De asemenea, în ceea ce privește elementele de probă ce provin de la Banca Națională a Ucrainei, este adevărat că din cuprinsul înscrisului nr. 1 din dosarul WK 17621/2022 INIT și al înscrisului nr. 2 din dosarul WK 10555/2023 INIT, și anume comunicate de presă ale acestei instituții publicate la 28 octombrie 2022 și, respectiv, la 20 iulie 2023, reiese că domnul [*confidențial*] [2] deținea o participație calificată de 40,9614 % în Sense Bank (fostă Alfa Bank Ukraine, care era deținută de ABH Holdings) în urma pretinsului transfer al participațiilor în această din urmă societate deținute de reclamant și de un alt acționar. În aceste condiții, comunicatele de presă ale băncii naționale menționate subliniază de asemenea că achiziționarea participațiilor respective a fost efectuată fără autorizarea sa prealabilă. În plus, dintr-o scrisoare a acestei bănci naționale din 5 iunie 2023, adresată Comisiei (înscrisul nr. 1 din dosarul WK 10555/2023 INIT), reiese că, în conformitate cu dreptul ucrainean, acordul care permite achiziționarea unei participații semnificative de către domnul [*confidențial*] în Sense Bank trebuia considerat nul și neavenit.

159 În ceea ce privește decizia Băncii Naționale a Ucrainei din 15 aprilie 2022, anexată la replică (anexa C.3 la replică), trebuie arătat că, la punctul 1 din dispozitivul acestei decizii, această instituție constată achiziționarea de către domnul [*confidențial*] a unei participații semnificative în Sense Bank, efectuată cu încălcarea dreptului ucrainean, care, în principiu, obligă orice persoană care intenționează să efectueze achiziția unei participații semnificative într-o instituție financiară ucraineană să informeze în prealabil banca națională menționată și să aștepte autorizarea prealabilă a acesteia. În plus, nici dispozitivul și nici motivarea deciziei menționate nu constată în mod explicit că domnul [*confidențial*] ar fi dobândit proprietatea asupra

[2] Date confidențiale ocultate.

participațiilor reclamantului în ABH Holdings la 14 martie 2022. Așadar, în ceea ce privește activele acestei din urmă societăți care erau situate în Ucraina, banca națională menționată a constatat numai că transferul respectiv a fost efectuat cu încălcarea dreptului bancar ucrainean.

160 Rezultă că decizia Băncii Naționale a Ucrainei din 15 aprilie 2022 nu poate demonstra că proprietatea asupra participațiilor reclamantului la ABH Holdings a fost transferată domnului [*confidențial*] înainte de 15 martie 2022.

161 Trebuie precizat că nici celelalte probe prezentate de reclamant nu sunt de natură să demonstreze că proprietatea asupra participațiilor sale în ABH Holdings a fost transferată efectiv domnului [*confidențial*] înainte de 15 martie 2022.

162 În ceea ce privește certificatul întocmit de auditorii societății ABH Holdings (anexa A.30 la cererea introductivă), precum și certificatul întocmit de cabinetul de avocatură al acestei societăți (anexa A.25 la cererea introductivă), este necesar să se precizeze că niciunul dintre aceste certificate nu conchide fără echivoc că transferul dreptului de proprietate asupra participațiilor reclamantului în societatea menționată a fost efectiv anterior datei menționate. Pe de o parte, primul dintre aceste certificate menționează că, „în martie 2022, reclamantul și-a vândut toate acțiunile și nu mai era acționar al [societății în cauză]”, fără a indica în mod explicit data exactă a transferului efectiv al acțiunilor. Pe de altă parte, al doilea dintre aceste certificate se limitează să constate libertatea de vot a acționarilor. Este adevărat că certificatul menționat enumeră o listă de documente printre care figurează documentele contractuale referitoare la vânzarea intereselor reclamantului în această societate către domnul [*confidențial*] la 14 martie 2022, statutul societății în cauză, un acord între acționari, informații cu privire la relațiile contractuale dintre o asemenea societate și persoanele desemnate sau chiar un angajament încheiat la 25 aprilie 2022 între aceeași societate și domnul [*confidențial*]. Cu toate acestea, în lipsa prezentării acestor documente care nu sunt anexate la certificat, nu este posibil să se stabilească dacă transferul proprietății asupra respectivelor participații a fost efectiv înainte de 15 martie 2022.

163 În ceea ce privește certificatul întocmit la 6 aprilie 2022 de directorul ABH Holdings (anexa A.30 la cererea introductivă), potrivit căruia reclamantul nu mai avea interese patrimoniale de la vânzarea participațiilor sale în societatea menționată către un terț, pretins efectuată la 14 martie 2022, este necesar să se precizeze, conform jurisprudenței amintite la punctul 95 de mai sus, că valoarea probantă a acestui certificat, care provine de la directorul acestei societăți al cărei acționar a fost reclamantul, trebuie relativizată (Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 153). Așadar, în lipsa altor elemente probatorii pentru a susține o asemenea afirmație, acest certificat nu este, în sine, de natură să demonstreze că transferul proprietății asupra respectivelor participații a fost efectiv încă de la 14 martie 2022.

164 În ceea ce privește extrasul din registrul beneficiarilor reali ai ABH Holdings întocmit de Luxembourg Business Register, independent de fiabilitatea acestui document, care nu cuprinde semnătura administratorului, este necesar să se precizeze că data de 22 martie 2022, și anume la o săptămână de la intrarea în vigoare a măsurilor de înghețare a fondurilor reclamantului, este menționată ca dată a ultimei modificări. Or, în împrejurările din prezenta cauză, caracterizate prin transferuri importante de participații despre care se pretinde că au avut loc în ziua anterioară intrării în vigoare a măsurilor menționate (a se vedea punctul 135 de mai sus), extrasul menționat nu poate fi suficient pentru a se demonstra că reclamantul transferase în mod efectiv proprietatea asupra participațiilor sale în societatea menționată înainte ca fondurile să îi fie

înghețate. Astfel, pentru aceleași motive precum cele expuse la punctul 151 de mai sus, acest extras nu este susceptibil să demonstreze că transferul proprietății asupra participațiilor menționate a fost efectiv înainte de 15 martie 2022.

165 În plus, este necesar să se precizeze că, ținând seama de proximitatea dintre cesiunea invocată și data includerii numelui reclamantului în listele în litigiu, prezentarea unui contract de vânzare anterior datei de 15 martie 2022 nu poate fi suficientă, în sine, pentru demonstrarea unui transfer efectiv al proprietății asupra participațiilor reclamantului în ABH Holdings înainte de intrarea în vigoare a măsurilor de înghețare a fondurilor. Pe de o parte, pentru ca transferul de proprietate să fie conform cu dreptul Uniunii, trebuie demonstrat că acesta a fost finalizat înainte de intrarea în vigoare a măsurilor menționate potrivit normelor de drept național și dispozițiilor statutare aplicabile. Pe de altă parte, dat fiind că reclamantul a recunoscut în ședință că nu primise încă plata prețului de cesiune a participațiilor menționate, îi revine de asemenea sarcina de a demonstra că dispozițiile contractuale privind cesiunea nu erau însoțite de o condiție rezolutorie în cazul neplății prețului de vânzare sau în ipoteza unei plăți amânate.

166 Prin urmare, având în vedere considerațiile prezentate la punctele 157-165 de mai sus, Consiliul nu a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a considerat că, la momentul adoptării actelor din septembrie 2023, reclamantul era acționar al ABH Holdings.

167 Așadar, întrucât Consiliul a considerat în mod întemeiat că reclamantul era acționar al CTF Holdings (a se vedea punctul 155 de mai sus) și al ABH Holdings (a se vedea punctul 166 de mai sus), nu i se poate reproșa că a săvârșit o eroare de apreciere atunci când l-a calificat ca fiind unul dintre principalii acționari ai consorțiului Alfa Group la momentul adoptării actelor din septembrie 2023.

168 Or, nu se contestă că Alfa Bank Rusia constituie una dintre cele mai mari bănci comerciale și de afaceri private ruse, că AlfaStrakhovanie este una dintre cele mai mari societăți de asigurări din Rusia și că X5 Retail Group este una dintre cele mai importante societăți din sectorul comerțului cu amănuntul din Rusia. În ceea ce privește societatea A1 (fostă Alfa-Eco), reiese că este vorba despre o societate de investiții cu sediul în Rusia.

169 În consecință, ținând seama de importanța activităților în Rusia ale societăților din consorțiul Alfa Group, Consiliul putea, fără a săvârși o eroare de apreciere, să considere că reclamantul era un om de afaceri important care desfășura activități în Rusia în sensul primei componente a criteriului (g) modificat.

170 Celelalte argumente ale reclamantului nu sunt de natură să repună în discuție această concluzie.

171 În primul rând, argumentația reclamantului întemeiată pe faptul că exercitarea unei funcții executive este o condiție necesară pentru a fi considerat „important” în sensul primei componente a criteriului (g) modificat nu poate fi primită. Astfel, din moment ce simpla deținere de participații semnificative de capital în una sau mai multe societăți importante poate fi suficientă pentru a califica o persoană drept om de afaceri important, exercitarea unei funcții executive nu este o condiție necesară în vederea calificării unei persoane fizice drept om de afaceri „important” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 151). În consecință, faptul că, cu mai mulți ani înainte de adoptarea actelor inițiale, reclamantul nu mai exercita o funcție executivă în entitățile asociate consorțiului Alfa Group este lipsit de relevanță.

172 În al doilea rând, trebuie de asemenea înlăturată argumentația reclamantului potrivit căreia acesta nu desfășura activități în Rusia pentru motivul că din jurisprudența în materie de TVA reiese că simpla deținere de acțiuni, reală sau presupusă, nu era suficientă pentru a constitui, în sine, desfășurarea unei „activități economice”. Astfel, este suficient să se amintească faptul că noțiunea de „activitate economică” în materie de TVA aparține unui context juridic diferit de cel în care se înscrie criteriul (g) modificat, a cărui primă componentă vizează oamenii de afaceri importanți care „desfășoară activități în Rusia” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2024, OT/Consiliul, T-286/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:606, punctul 92).

173 În al treilea rând, este necesar să se înlăture argumentația reclamantului întemeiată pe faptul că nu intra sub incidența prezumției de interdependență între oamenii de afaceri importanți și guvernul rus pentru motivul că nu aparținea categoriei oamenilor de afaceri apropiați ai domnului Putin și că niciuna dintre întreprinderile sale nu a beneficiat de un tratament preferențial din partea autorităților publice. În această privință, mai întâi, trebuie subliniat că prima componentă a criteriului (g) modificat a avut ca obiect numai instituirea unui criteriu obiectiv, autonom și suficient, care să permită justificarea includerii numelui anumitor persoane în listele în litigiu, care necesită ca Consiliul să facă dovada a două elemente cumulative, și anume, pe de o parte, că persoana vizată este un om de afaceri important și, pe de altă parte, că această persoană desfășoară o activitate în Rusia. În consecință, reclamantul nu poate susține că respectiva componentă a instituit o prezumție (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 9 iulie 2020, Haswani/Consiliul, C-241/19 P, EU:C:2020:545, punctul 79 și jurisprudența citată). Apoi, după cum s-a precizat la punctul 124 de mai sus, pentru a justifica includerea menționată în temeiul acestei componente, nu este necesar să se facă dovada unei legături între reclamant și regimul rus, nici dovada sprijinului acordat acestui regim sau a beneficiului care este obținut de aici. Așadar, în vederea aplicării aceleiași componente, problema dacă reclamantul este o persoană apropiată domnului Putin, legată de KGB sau de rețeaua Sankt Petersburg, dacă acesta desfășoară o activitate în sectoarele controlate de stat sau dacă a beneficiat de contracte de achiziții publice, de avantaje fiscale sau de un tratament special sunt lipsite de relevanță. Situația este aceeași în ceea ce privește faptul că niciuna dintre societățile sale nu ar fi inclus un ministru al guvernului rus sau un administrator fiduciar personal în cadrul consiliului său de administrație.

174 În al patrulea rând, în măsura în care reclamantul înțelege să susțină că Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere pentru motivul că consorțiul Alfa Group este lipsit de personalitate juridică, astfel încât nu ar fi posibil să fie acționar al acestuia, o asemenea argumentație nu poate fi primită. Astfel, calitatea de acționar al acestui consorțiu poate viza toate întreprinderile care fac parte din consorțiul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2024, OT/Consiliul, T-286/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:606, punctul 116). În plus, după cum reiese din înscrisul nr. 2 din dosarul WK 10524/2023 REV 1, și anume o pagină a site-ului internet al AlfaStrakhovanie, această societate se prezintă ca aparținând „consorțiului financiar și industrial Alfa Group”.

175 Rezultă din ceea ce precedă că reclamantul nu a demonstrat că Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere atunci când, prin adoptarea actelor din septembrie 2023, a menținut includerea numelui său în listele în litigiu în temeiul primei componente a criteriului (g) modificat.

176 În al doilea rând, cu titlu suplimentar, trebuie precizat că, spre deosebire de articolul 2 alineatul (1) litera (g) din Decizia 2014/145 în versiunea sa inițială ce rezultă din Decizia 2022/329 și din prima componentă a criteriului (g) modificat, care desemnează în mod specific „oameni de afaceri importanți”, a treia componentă a criteriului (g) modificat extinde domeniul de aplicare personal al măsurilor restrictive prin aceea că nu mai impune ca oamenii de afaceri să fie „importanți”.

177 Trebuie subliniat că, având în vedere obiectivele urmărite de Consiliu, amintite în considerentul (4) al Deciziei 2023/1094, care constau în exercitarea unei presiuni maxime asupra autorităților ruse pentru ca acestea să pună capăt acțiunilor și politicilor lor de destabilizare a Ucrainei, noțiunea de „oameni de afaceri” vizează numai persoanele fizice care desfășoară o activitate economică ce nu poate fi neglijată din punct de vedere calitativ sau cantitativ în sectoare economice care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse și a căror includere în lista în cauză este susceptibilă să crească costul acțiunilor Federației Ruse menite să submineze integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei și, prin urmare, intensificarea presiunii asupra Federației Ruse responsabile de invazia Ucrainei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 ianuarie 2025, Vinokurov/Consiliul, T-1106/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2025:106, punctul 48).

178 În plus, în ceea ce privește sectoarele economice care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse, reiese fără echivoc din modul de redactare a celei de a treia componente a criteriului (g) modificat că sectorul economic, iar nu persoana fizică sau juridică al cărei nume este inclus în listele în litigiu este cel care trebuie să furnizeze o sursă substanțială de venituri pentru guvernul Federației Ruse. Este adevărat că Decizia 2014/145, cu modificările ulterioare, nu definește noțiunea „sursă substanțială de venituri”. În aceste condiții, nu este mai puțin adevărat că utilizarea adjectivului calificativ „substanțial”, care se raportează la grupul nominal „sursă de venituri”, implică faptul că această sursă de venituri trebuie să fie semnificativă și, așadar, să nu fie neglijabilă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 ianuarie 2025, Vinokurov/Consiliul, T-1106/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2025:106, punctul 49).

179 În speță, reclamantul recunoaște că, la momentul adoptării actelor din septembrie 2023, era încă acționar al Rosvodokanal. Este necesar să se precizeze că, în documentul de prezentare a consorțiului Alfa Group (anexa B.2 la memoriul în apărare), societatea menționată este descrisă ca fiind unul dintre cei mai mari operatori privați ruși în domeniul aprovizionării cu apă și al salubrității, care furnizează servicii unui număr de aproximativ 5 milioane de clienți, își desfășoară activitățile în șapte orașe din Rusia și are aproximativ 10 000 de angajați. Pe de altă parte, după cum reiese din înscrisul nr. 2 din dosarul probatoriu WK 10524/2023 REV 1, această societate este menționată ca aparținând consorțiului menționat.

180 În consecință, este necesar să se considere că, pentru simplul fapt al calității sale de acționar al Rosvodokanal, reclamantul desfășoară o activitate economică care nu este neglijabilă din punct de vedere calitativ sau cantitativ, astfel încât corespunde calității de om de afaceri în sensul celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

181 Or, potrivit jurisprudenței, sectorul aprovizionării cu apă și al salubrității furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului rus, dat fiind că acesta a generat venituri fiscale de peste 94 de miliarde de ruble rusești (RUB) (aproximativ 967 de milioane de euro) în anul 2022 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2024, OT/Consiliul, T-286/23, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:606, punctele 126 și 127).

182 Argumentația reclamantului, invocată în ședință, întemeiată pe faptul că impozitele plătite de Rosvodokanal nu ar reprezenta decât o parte foarte redusă din valoarea totală a impozitelor plătite de acest sector nu poate fi primită. Astfel, după cum s-a amintit la punctul 178 de mai sus, ceea ce contează sunt veniturile generate de sector, iar nu impozitele plătite de persoana sau entitatea în cauză.

183 Rezultă că simplul fapt că reclamantul era acționar al Rosvodokanal la momentul adoptării actelor din septembrie 2023 era suficient pentru ca situația sa personală să intre sub incidența celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

184 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, la data adoptării actelor din septembrie 2023, Consiliul a considerat fără a săvârși o eroare de apreciere că reclamantul era un om de afaceri important care își desfășura activitatea în Rusia în sensul primei componente a criteriului (g) modificat, precum și un om de afaceri care desfășoară activități într-un sector care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse în sensul celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

185 Or, potrivit jurisprudenței, în ceea ce privește controlul legalității unei decizii prin care se adoptă măsuri restrictive și având în vedere natura preventivă a acestora, dacă instanța Uniunii consideră că cel puțin unul dintre motivele menționate este suficient de precis și de concret, că este întemeiat și că reprezintă prin el însuși un temei suficient pentru susținerea acelei decizii, împrejurarea că altele dintre acele motive nu ar îndeplini aceste condiții nu poate justifica anularea deciziei menționate (a se vedea Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Consiliul/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punctul 72, și Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 186).

186 În consecință, fără a fi necesar să se examineze celelalte argumente ale reclamantului prin care se urmărește contestarea menținerii includerii numelui său în listele în litigiu în temeiul criteriului (d), este necesar să se respingă primul motiv întemeiat pe o eroare de apreciere săvârșită de Consiliu atunci când a decis să mențină numele reclamantului pe listele în litigiu prin adoptarea actelor din septembrie 2023.

c) Cu privire la actele din martie 2024

187 Reclamantul susține că, din luna martie a anului 2022, nu mai este acționar al consorțiului Alfa Group. El susține că și-a cedat participațiile din cadrul Alfa Bank Rusia, al AlfaStrakhovanie Rusia, precum și al CTF Holdings.

188 Având în vedere Hotărârea din 10 aprilie 2024, Aven/Consiliul (T-301/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:214), și Hotărârea din 10 aprilie 2024, Fridman/Consiliul (T-304/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:215), reclamantul consideră că menținerea numelui său pe listele în litigiu constituie o diferență de tratament nejustificată între situația sa personală și cea a reclamanților din cauzele în care s-au pronunțat hotărârile menționate.

189 Consiliul contestă argumentația reclamantului.

190 În ceea ce privește contextul general care a justificat adoptarea de către Consiliu a măsurilor restrictive în cauză (a se vedea punctul 88 de mai sus), trebuie constatat că, la data adoptării actelor din martie 2024, situația din Ucraina era în continuare gravă. În mod similar, măsurile respective erau în continuare justificate prin prisma obiectivului urmărit, și anume exercitarea unei presiuni maxime asupra autorităților ruse pentru ca acestea să pună capăt acțiunilor și politicilor lor de destabilizare a Ucrainei, precum și agresiunii militare împotriva acestei țări și pentru a crește costul acțiunilor Federației Ruse menite să submineze integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei.

191 În ceea ce privește situația personală a reclamantului, în motivele de includere din actele din martie 2024, acesta nu mai este calificat ca fiind „unul dintre cei mai mari acționari ai consorțiului Alfa Group”, ci ca fiind „un acționar major al consorțiului Alfa Group”. Prin urmare, este necesar să se considere că în esență este vorba despre aceleași motive precum cele ale actelor din septembrie 2023.

192 În această privință, este necesar să se constate că, în cadrul procedurii de reexaminare care a condus la adoptarea actelor din martie 2024, reclamantul nu s-a prevalat de niciun element nou pentru a demonstra că nu mai era acționar principal al consorțiului Alfa Group.

193 În cadrul memoriului în adaptare, pentru a demonstra că nu mai era acționar principal al consorțiului Alfa Group prin intermediul ABH Holdings, reclamantul a prezentat un extras din registrul beneficiarilor efectivi ai acestei societăți, întocmit de Luxembourg Business Register (anexa E.5 la memoriul menționat), care, spre deosebire de extrasul care figurează în anexa A.28 la cererea introductivă, cuprinde semnătura administratorului.

194 În primul rând, în ceea ce privește aplicarea în privința reclamantului a primei componente a criteriului (g) modificat, trebuie arătat că reclamantul nu a prezentat niciun element nou pentru a demonstra că transferul dreptului de proprietate asupra participațiilor sale în cadrul CTF Holdings era efectiv înainte de data intrării în vigoare a măsurilor restrictive adoptate în privința sa. În consecință, pentru aceleași motive precum cele expuse la punctele 142-155 de mai sus, este necesar să se constate că Consiliul nu a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a considerat că reclamantul era acționar al societății menționate la momentul adoptării actelor din martie 2024.

195 În ceea ce privește pretinsa cesiune a participațiilor sale în cadrul ABH Holdings, dat fiind că extrasul din registrul beneficiarilor efectivi care cuprinde semnătura administratorului nu menționează data exactă la care participațiile menționate au fost transferate cesionarului, trebuie considerat, pentru aceleași motive precum cele expuse la punctele 164 și 165 de mai sus, că acest extras nu poate fi suficient pentru a demonstra că proprietatea asupra acestor participații a fost transferată în mod efectiv înainte de 15 martie 2022. De asemenea, dat fiind că cesionarul nu și-a îndeplinit obligația de plată, trebuie să se demonstreze de asemenea că dispozițiile contractuale care reglementau cesiunea nu erau însoțite de o condiție rezolutorie în caz de neplată a prețului. În consecință, pentru aceleași motive precum cele expuse la punctele 157-166 de mai sus, este necesar să se constate că Consiliul nu a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a considerat că reclamantul era acționar al societății menționate la momentul adoptării actelor din martie 2024.

196 În consecință, Consiliul putea considera că reclamantul era un acționar major al consorțiului Alfa Group la momentul adoptării actelor din martie 2024, astfel încât menținerea numelui său pe listele în litigiu în temeiul primei componente a criteriului (g) modificat era întemeiată.

197 În orice caz, dat fiind că reclamantul a recunoscut în ședință că era încă acționar al Rosvodokanal la momentul adoptării actelor din martie 2024, pentru aceleași motive precum cele expuse la punctele 179-183 de mai sus, doar ca urmare a calității sale de acționar în cadrul acestei societăți, menținerea includerii numelui său în listele în litigiu este justificată în temeiul celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

198 În plus, reclamantul nu poate susține că menținerea includerii numelui său în listele în litigiu constituie o diferență de tratament nejustificată față de situația domnului Fridman și a domnului Aven ca urmare a faptului că actele care îi vizează au fost anulate prin Hotărârea din 10 aprilie 2024, Aven/Consiliul (T-301/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:214), și prin

Hotărârea din 10 aprilie 2024, Fridman/Consiliul (T-304/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:215). Astfel, după cum reiese din motivarea Hotărârii din 10 aprilie 2024, Aven/Consiliul (T-301/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:214), și a Hotărârii din 10 aprilie 2024, Fridman/Consiliul (T-304/22, nepublicată, atacată cu recurs, EU:T:2024:215), includerea numelui fiecăruia dintre reclamanți în listele în discuție în cauzele în care s-au pronunțat hotărârile menționate nu s-a întemeiat pe criteriul (g) inițial și nu s-a întemeiat nici pe criteriul (g) modificat.

199 Având în vedere considerațiile care precedă, la data adoptării actelor din martie 2024, Consiliul a considerat fără a săvârși o eroare de apreciere că reclamantul era un om de afaceri important care își desfășoară activitatea în Rusia în sensul primei componente a criteriului (g) modificat, precum și un om de afaceri care desfășoară activități într-un sector care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse în sensul celei de a treia componente a criteriului (g) modificat.

200 Or, potrivit jurisprudenței, în ceea ce privește controlul legalității unei decizii prin care se adoptă măsuri restrictive și având în vedere natura preventivă a acestora, dacă instanța Uniunii consideră că cel puțin unul dintre motivele menționate este suficient de precis și de concret, că este întemeiat și că reprezintă prin el însuși un temei suficient pentru susținerea acelei decizii, împrejurarea că altele dintre acele motive nu ar îndeplini aceste condiții nu poate justifica anularea deciziei menționate (a se vedea Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Consiliul/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punctul 72, și Hotărârea din 15 noiembrie 2023, OT/Consiliul, T-193/22, EU:T:2023:716, punctul 186).

201 În consecință, fără a fi necesar să se examineze celelalte argumente ale reclamantului prin care se urmărește să se conteste menținerea includerii numelui său în listele în litigiu în temeiul criteriului (d), este necesar să se respingă primul motiv, întemeiat pe o eroare de apreciere cu ocazia adoptării actelor din martie 2024.

202 Prin urmare, primul motiv, întemeiat pe o eroare de apreciere, trebuie înlăturat în totalitate.

3. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității

203 Reclamantul consideră că măsurile restrictive adoptate în privința sa încalcă principiul proporționalității consacrat la articolul 5 alineatul (4) TUE. În opinia sa, întrucât denumirea Alfa Bank a fost inclusă în listele în litigiu prin actele din 13 martie 2023 menționate la punctul 12 de mai sus, ar fi inadecvat să se mențină măsurile restrictive în privința sa pentru atingerea obiectivelor urmărite. Acesta consideră că, dat fiind că nu a condus niciodată societatea menționată vizată de măsuri restrictive, că nu are reședința în Rusia și că nu este contribuabil în această țară, menținerea numelui său pe listele în litigiu nu este susceptibilă să atingă obiectivele urmărite, și anume exercitarea de presiuni asupra factorilor de decizie ruși. El apreciază de asemenea că, din moment ce nu mai este acționar al unor societăți și nu ocupă niciun post de administrare sau de conducere în vreuna dintre ele, nu este în măsură să exercite o influență asupra acestora.

204 În plus, reclamantul arată că derogările în temeiul cărora este posibil să se solicite dezghețarea anumitor fonduri pentru a se putea face față nevoilor esențiale nu sunt eficiente, ținând seama de obstacolele pe care le întâmpină în cadrul punerii lor în aplicare de către autoritățile naționale și în cadrul punerii la dispoziție a fondurilor de către instituțiile financiare.

205 În plus, reclamantul apreciază că, ținând seama de proiectele Comisiei prin care se urmărește adoptarea unor norme care să permită confiscarea și sechestrarea bunurilor înghețate, măsurile restrictive nu mai pot fi considerate ca fiind lipsite de caracter temporar, conservatoriu și preventiv.

206 Reclamantul reproșează de asemenea Consiliului că nu a efectuat un bilanț al impactului măsurilor restrictive pentru a stabili dacă acestea contribuiseră efectiv la atingerea obiectivelor vizate. El consideră că obiectivele urmărite de măsurile restrictive nu au fost atinse în speță, dat fiind că s-a pierdut războiul.

207 Consiliul contestă argumentația reclamantului.

208 Trebuie amintit că principiul proporționalității, care face parte dintre principiile generale ale dreptului Uniunii și este prevăzut la articolul 5 alineatul (4) TUE, impune ca mijloacele puse în aplicare printr-o dispoziție de drept al Uniunii să fie apte să realizeze obiectivele legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestora (Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa, C-539/10 P și C-550/10 P, EU:C:2012:711, punctul 122, și Hotărârea din 1 iunie 2022, Prigozhin/Consiliul, T-723/20, nepublicată, EU:T:2022:317, punctul 133).

209 Jurisprudența precizează în această privință că, în ceea ce privește controlul jurisdicțional al respectării principiului proporționalității, legiuitorului Uniunii trebuie să i se recunoască o largă putere de apreciere în domenii care implică din partea acestuia alegeri de natură politică, economică și socială și în care acesta este chemat să efectueze aprecieri complexe. Prin urmare, numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate în aceste domenii în raport cu obiectivul pe care instituția competentă urmărește să îl atingă poate afecta legalitatea unei astfel de măsuri (a se vedea Hotărârea din 30 noiembrie 2016, Rotenberg/Consiliul, T-720/14, EU:T:2016:689, punctul 179 și jurisprudența citată).

210 În speță, este necesar să se precizeze că măsurile restrictive în cauză răspund unui obiectiv de interes general, recunoscut ca atare de Uniune, de natură să justifice consecințe negative, chiar considerabile, pentru anumiți operatori (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 150). Într-adevăr, acestea urmăresc să se exercite o presiune asupra autorităților ruse pentru ca acestea să pună capăt acțiunilor și politicilor lor de destabilizare a Ucrainei. În special, prin adoptarea unor măsuri restrictive care vizează oameni de afaceri importanți care își desfășoară activitatea în Rusia, precum și oameni de afaceri care desfășoară activități în sectoare care furnizează o sursă substanțială de venituri guvernului Federației Ruse, Consiliul urmărește, pe de o parte, să exploateze influența pe care aceste persoane o pot exercita asupra regimului rus, determinându-le să facă presiuni asupra acestui guvern pentru a-și modifica politica, și, pe de altă parte, să majoreze costul acțiunilor Federației Ruse menite să submineze integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei. Așadar, reiese că Uniunea urmărește să reducă veniturile statului rus și să pună presiune asupra guvernului rus pentru a reduce capacitatea acestuia de a finanța acțiunile sale care compromit integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei și pentru a le pune capăt pentru menținerea stabilității europene și mondiale. Or, acesta este un obiectiv care se încadrează în cele urmărite în cadrul politicii externe și de securitate comune și menționate la articolul 21 alineatul (2) litera (c) TUE, cum ar fi menținerea păcii, prevenirea conflictelor și consolidarea securității internaționale.

211 Așadar, este necesar să se considere că măsurile restrictive adoptate în privința reclamantului nu sunt vădit inadecvate în raport cu obiectivele urmărite. Această constatare nu poate fi repusă în discuție de faptul că numele Alfa Bank a fost adăugat pe listele în litigiu. Astfel, din moment ce reclamantul intră sub incidența primei și a celei de a treia componente a criteriului (g) modificat, simplul fapt că o entitate de care este legat este de asemenea vizată de măsuri restrictive nu este de natură să facă măsurile care îl vizează vădit inadecvate pentru atingerea obiectivelor urmărite, dat fiind că fondurile sale personale nu pot fi confundate cu fondurile societății respective. În plus, este necesar să se precizeze că consorțiul Alfa Group nu se limitează la această societate, ci cuprinde și AlfaStrakhovanie, X5 Retail Group, A1 și Rosvodokanal.

212 În ceea ce privește caracterul necesar al măsurilor restrictive în cauză, trebuie să se constate că măsuri alternative și mai puțin constrângătoare, precum un sistem de autorizare prealabilă sau o obligație de justificare *a posteriori* a utilizării fondurilor plătite, nu permit atingerea într-un mod la fel de eficient a obiectivelor urmărite, amintite la punctul 210 de mai sus (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 noiembrie 2016, Rotenberg/Consiliul, T-720/14, EU:T:2016:689, punctul 182 și jurisprudența citată).

213 În această privință, în măsura în care reclamantul susține că includerea numelui Alfa Bank în listele în litigiu poate constitui o măsură alternativă mai puțin constrângătoare susceptibilă să atingă într-un mod la fel de eficient obiectivele urmărite, o asemenea argumentație trebuie înlăturată. Astfel, patrimoniul reclamantului se distinge de cel al societății menționate și nu se limitează doar la activele deținute de această instituție financiară.

214 În plus, trebuie amintit că măsurile restrictive constituie restricții temporare și reversibile și că sunt prevăzute posibilități de derogare.

215 Reclamantul nu poate repune în discuție această constatare susținând că întâmpină dificultăți la punerea în aplicare a derogărilor prevăzute la articolul 2 alineatele (3) și (4) din Decizia 2014/145, cu modificările ulterioare, și la articolul 4 alineatul (1), la articolul 5 alineatul (1) și la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 269/2014. În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, numai instanțelor naționale competente le revine atribuția de a controla validitatea măsurilor naționale de punere în aplicare a actelor Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 1996, Branco/Comisia, T-271/94, EU:T:1996:103, punctul 53, și Hotărârea din 14 aprilie 2016, Ben Ali/Consiliul, T-200/14, nepublicată, EU:T:2016:216, punctul 268). Așadar, în ipoteza în care instanțele naționale ar întâmpina dificultăți în interpretarea derogărilor sus-menționate, acestea au la dispoziție posibilitatea de a sesiza Curtea cu o cerere de decizie preliminară în temeiul articolului 267 TFUE. De asemenea, Tribunalul nu este competent, în temeiul articolului 263 TFUE, să soluționeze litigiile dintre reclamant și instituțiile financiare care nu ar pune la dispoziția sa fonduri în condițiile în care o autorizație a fost acordată de autoritatea națională competentă.

216 Caracterul temporar și reversibil al măsurilor restrictive nu este repus în discuție nici de proiectul Comisiei vizând confiscarea activelor înghețate. Astfel, după cum arată Consiliul, reglementarea în vigoare la momentul adoptării actelor din septembrie 2023 și din martie 2024 nu prevede posibilitatea confiscării fondurilor persoanelor vizate de măsurile restrictive în lipsa încălcării dispozițiilor Regulamentului nr. 269/2014, cu modificările ulterioare. În această privință, este necesar să se constate că articolul 15 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede „măsuri adecvate” de confiscare a produselor provenite din încălcări ale regulamentului menționat. Rezultă că Consiliul a lăsat o marjă de apreciere autorităților naționale în ceea ce privește definirea, natura și întinderea acestei confiscări (a se vedea în acest sens Hotărârea din

11 septembrie 2024, Timchenko și Timchenko/Consiliul, T-644/22, atacată cu recurs, EU:T:2024:621, punctul 104). Pe de altă parte, este necesar să se constate că reclamantul nu pretinde că măsurile restrictive adoptate în privința sa ar fi implicat o confiscare a fondurilor sale. În consecință, reclamantul nu poate susține în mod întemeiat că măsurile menționate ar fi lipsite de caracterul lor temporar și reversibil.

217 Rezultă că, în speță, inconvenientele cauzate reclamantului nu sunt vădit disproporționate în raport cu importanța obiectivelor urmărite de actele atacate.

218 În sfârșit, reclamantul nu poate susține în mod întemeiat că Consiliul nu a efectuat un bilanț al impactului măsurilor restrictive și că, la momentul adoptării actelor atacate, întrucât se pierduse războiul, menținerea măsurilor restrictive în privința sa nu mai era justificată. Astfel, după cum reiese din considerentul (3) al Deciziei 2023/1767 și din considerentul (4) al Deciziei 2024/847, la acel moment, războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei continua, justificând astfel prelungirea măsurilor restrictive pentru o perioadă de șase luni. În plus, contrar celor susținute de acesta, situația sa personală a fost reexaminată periodic, ceea ce a determinat Consiliul să mențină măsurile restrictive în privința sa. Or, după cum reiese din analiza primului motiv, Consiliul a stabilit în mod valabil că reclamantul se încadra în categoriile de persoane vizate la prima și la a treia componentă a criteriului (g) modificat.

219 Din considerațiile care precedă rezultă că al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului subsidiarității, trebuie înlăturat.

220 În consecință, acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

V. Cu privire la cheltuielile de judecată

221 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantul a căzut în pretenții, se impune ca acesta să fie obligat să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Consiliu, conform concluziilor acestuia din urmă.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi extinsă)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Îl obligă pe OT la plata cheltuielilor de judecată.

Mastroianni Brkan Gâlea

Tóth Kalėda

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 23 iulie 2025.

Semnături

Cuprins

I. Istoricul cauzei . . . 2

II. Situația de fapt ulterioară introducerii acțiunii . . . 6

III. Concluziile părților . . . 7

IV. În drept . . . 7

A. Cu privire la competența Tribunalului de a se pronunța asupra celui de al doilea capăt de cerere al reclamantului . . . 7

B. Cu privire la fond . . . 8

1. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o încălcare a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă . . . 8

a) Cu privire la actele din septembrie 2023 . . . 8

b) Cu privire la actele din martie 2024 . . . 13

2. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare de apreciere . . . 14

a) Considerații introductive . . . 14

b) Cu privire la actele din septembrie 2023 . . . 16

1) Cu privire la fiabilitatea elementelor de probă . . . 16

2) Cu privire la aplicarea în privința reclamantului a primei și a celei de a treia componente a criteriului (g) modificat . . . 18

c) Cu privire la actele din martie 2024 . . . 31

3. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității . . . 33

V. Cu privire la cheltuielile de judecată . . . 36